

Maria Podgórska

Ewa Ratuszny

KONIUNKTURA W BUDOWNICTWIE

I kwartał 2021

PL ISSN 2392-3695

Badanie okresowe nr 110

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz), Marek Rocki, Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, István János Tóth

Komitety Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (redaktor naczelny)

Maria Podgórska

Agnieszka Danelczyk

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2020

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3695

Nr rej. PR 18393

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury w budownictwie, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 108. W badaniu uczestniczyło 237 przedsiębiorstw. Metoda badawcza koniunktury opisana jest na stronie:

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE /struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	7
1.	WSKAŹNIK KONIUNKTURY	7
2.	ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	11
3.	SALDA I ICH SKŁADOWE	12
1)	Produkcja	12
2)	Zamówienia ogółem	14
3)	Zamówienia eksportowe	16
4)	Ceny	17
5)	Zatrudnienie	19
6)	Sytuacja finansowa	21
7)	Wykorzystanie mocy produkcyjnych	23
8)	Nakłady inwestycyjne	25
9)	Ogólna sytuacja gospodarcza w kraju	27
10)	Sytuacja budownictwa	29
11)	Bariery aktywności gospodarczej	31
III.	SUMMARY	33

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. Wskaźnik koniunktury w budownictwie IRG SGH (IRGCON) ma obecnie wartość -12,8 pkt, jest więc wyższy 10,4 pkt niż w IV kwartale ubiegłego roku, a w porównaniu z I kwartałem 2020 jest niższy tylko o 1,8 pkt. Nie sprawdziły się więc pesymistyczne prognozy, formułowane przez zakłady budowlane trzy miesiące temu.

Wyniki obecnego kwartału są w każdym analizowanym aspekcie lepsze od IV kwartału 2020, chociaż – zgodnie z cyklicznością budownictwa – dla I kwartału typowe byłoby pogorszenie. W październiku i listopadzie 2020 roku mieliśmy jednak do czynienia z niezwykle silnym atakiem pandemii i możliwością kolejnego *lockdownu*, obecnie zaś nie tylko spadła liczba zakażeń, ale rozpoczęły się szczepienia przeciw COVID-19, co zapowiada stopniowy powrót do gospodarczej normalności.

Sytuacja firm prywatnych jest niewiele gorsza niż przedsiębiorstw publicznych: wartości wskaźnika koniunktury dla sektorów prywatnego i publicznego są równe odpowiednio -13,2 i -9,7 pkt. W porównaniu z minionym kwartałem wskaźniki te są wyższe o 11,8 i 8,4 pkt, a w porównaniu z I kwartałem 2020 r. niższe o 4,6 pkt w przypadku sektora prywatnego oraz wyższe o 12,2 pkt w przypadku sektora publicznego.

Podobnie jak w poprzednich kwartałach silne zróżnicowanie koniunktury obserwuje się w układzie regionalnym. Obecnie najwyższą wartość IRGCON odnotowano dla makroregionu północno (0,4 pkt), a najniższą dla makroregionu południowego (-21,4 pkt).

Sytuacja w budownictwie jest zróżnicowana również pod względem rodzaju działalności. Najwyższa wartość wskaźnika (-2,7 pkt) występuje w grupie zakładów zajmujących się robotami związanymi z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (-5,1 w I kwartale ubiegłego roku). Najniższą wartość (-15,1 pkt) zanotowano dla firm związanych z robotami specjalistycznymi (-14,0 w I kwartale ubiegłego roku).

W niniejszym badaniu najniższą wartość wskaźnika koniunktury, równą -20,9 pkt, zanotowano dla najmniejszych firm prywatnych (zatrudniających do 10 osób), a najwyższą, równą 0,0 pkt, dla największych zakładów (zatrudniających powyżej 100 osób) oraz dla przedsiębiorstw komunalnych.

2. Saldo odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji budownictwa w I kwartale jest ujemne i równe -42,6 pkt. Wpływ na to mają oczywiście warunki sezonowe. Obecne saldo produkcji jest o 19,4 pkt mniejsze niż w poprzednim kwartale i o 5,4 pkt mniejsze niż przed rokiem. Spadek salda w porównaniu z sytuacją sprzed roku zanotowano dla obu sektorów własnościowych: o 4,2 pkt dla firm prywatnych oraz o 10,5 pkt dla przedsiębiorstw publicznych.

Najwyższe saldo produkcji 77,4 odnotowano dla przedsiębiorstw państwowych oraz 14,9 pkt dla zakładów zatrudniających powyżej 100 osób, a najniższe -4,5 pkt dla zakładów krajowych będących własnością osób fizycznych. W porównaniu do I kwartału 2020 roku w zakładach zajmujących się inżynierią lądową i wodną nastąpił wzrost o prawie 70 pkt.

W II kwartale 2020 roku zakłady budowlane spodziewają się wzrostu poziomu produkcji. Prognozowana wartość salda wynosi 5,6 pkt, przy czym dla sektora prywatnego 2,1 pkt i dla publicznego 35,0 pkt.

3. Saldo odpowiedzi na pytanie o zamówienia znajdujące się obecnie w portfelach zakładów budowlanych nadal jest ujemne i równe -33,8 pkt. W porównaniu z poprzednim kwartałem saldo zamówień zmniejszyło się o 6,7 pkt, a w porównaniu z I kwartałem 2020 roku spadek salda wynosi 3,4 pkt.

W przypadku sektora prywatnego saldo zamówień utrzymuje się na poziomie zbliżonym do ubiegłego kwartału (-32,2 pkt), natomiast w sektorze publicznym nastąpił spadek z -4,8 pkt do -45,2 pkt. Prognozy dotyczące zamówień w nadchodzącym kwartale są znacznie lepsze od obecnych ocen; prognozowane salda w ujęciu ogółem oraz dla sektorów prywatnego i publicznego są równe odpowiednio 9,5, 6,2 i 34,4 pkt.

4. W przypadku wykorzystania mocy produkcyjnych obecne saldo w ujęciu ogółem wynosi -28,5 pkt, w sektorze prywatnym -25,7 pkt i publicznym -49,5 pkt. W porównaniu z analogicznym kwartałem sprzed roku zmiany sięgają odpowiednio -8,8, -11,0 oraz -1,9 pkt, a w porównaniu do poprzedniego kwartału -13,2, -8,1 oraz -48,4 pkt. W następnym kwartale spodziewany jest wzrost stopnia wykorzystania mocy produkcyjnych w budownictwie.

5. Spadkowa tendencja cen usług budowlanych była obserwowana od ponad dwóch lat. Miarą spadku cen w ciągu minionego roku jest zmniejszenie salda prawie o 27 pkt. Bieżący kwartał przynosi jednak zmianę w tym zakresie, ponieważ w porównaniu do IV kwartału 2020 obecne saldo cen jest większe o 6,9 pkt. Obserwowany wzrost w ujęciu ogółem jest wynikiem wzrostu o 8,8 pkt w sektorze prywatnym i o 15,1 pkt w sektorze publicznym.

W II kwartale 2021 roku można spodziewać się dalszego wzrostu cen usług budowlanych. Prognoza salda cen w ujęciu ogółem wynosi 5,9 pkt, dla sektora prywatnego 3,1 pkt i publicznego 27,9 pkt.

6. Zakłady budowlane nadal negatywnie oceniają własną sytuację finansową. Obecne saldo finansowe jest równe -29,0 pkt, w stosunku do poprzedniego kwartału spadło więc o 5,4 pkt. W porównaniu z I kwartałem 2020 roku spadek salda jest równy 13 pkt. Najtrudniejsza sytuacja finansowa występuje w firmach prywatnych, a zwłaszcza w mikroprzedsiębiorstwach, dla których saldo jest równe -39,5 pkt. Spodziewane jest polepszenie się sytuacji finansowej zakładów budowlanych w nadchodzącym kwartale, prognozowana wartość salda jest wyższa od obecnej i wynosi -5,3 pkt.

7. Saldo odpowiedzi na pytanie o wielkość zatrudnienia wynosi -25,5 pkt i jest na zbliżonym poziomie do I kwartału 2020, gdy miało wartość -23,4 pkt. Pod względem zatrudnienia sytuacja przedsiębiorstw publicznych jest trudniejsza niż firm prywatnych. Dla sektora prywatnego obecne saldo zatrudnienia wynosi -23,2 pkt, a publicznego -43,0 pkt. Zmiany w skali roku wynoszą odpowiednio -2,4 i 8,7 pkt. Zakłady budowlane prognozują wzrost zatrudnienia w nadchodzącym kwartale - prognozowana wartość salda wynosi 8,2 pkt.

8. Obecny poziom inwestycji nadal jest bardzo niski. Wartość salda wynosi -26,8 pkt w ujęciu ogółem, -28,2 pkt dla sektora prywatnego i -16,2 pkt dla publicznego. W porównaniu z IV kwartałem 2020 wartość salda w ujęciu ogółem jest na zbliżonym poziomie (wzrost o 1,3 pkt), w skali roku nastąpił wzrost o 3,9 pkt.

Prognoza inwestycji w ujęciu ogółem ma wartość -6,3, zatem w nadchodzącym kwartale nie można spodziewać się wzrostu nakładów inwestycyjnych w firmach budowlanych.

9. Zakłady budowlane oceniają obecną sytuację gospodarczą w kraju równie negatywnie jak w IV kwartale 2020 roku. Obecna wartość salda w ujęciu ogółem wynosi -63,1 pkt. W porównaniu z I kwartałem ub.r. jest niższa aż o 37,7 pkt. Firmy budowlane spodziewają się jednak poprawy ogólnej sytuacji gospodarczej w nadchodzącym kwartale; wartość salda przewidywań wynosi -29 pkt.

Firmy budowlane spodziewają się jednak poprawy ogólnej sytuacji gospodarczej w nadchodzącym kwartale; wartość salda przewidywań wynosi -29 pkt.

10. Relatywnie lepsze są opinie firm budowlanych na temat sytuacji we własnej branży. Wartość salda w ciągu minionego kwartału wzrosła o 9,1 pkt i wynosi -38,2 pkt. W porównaniu z I kwartałem ubiegłego roku spadek jest równy tylko 2,4 pkt.

Firmy prywatne oceniają kondycję branży budowlanej bardziej korzystnie niż przedsiębiorstwa publiczne. Wartości salda wynoszą odpowiednio -36,1 i -54,8 pkt. Najgorzej oceniają sytuację budownictwa przedsiębiorstwa państwowe, których saldo jest równe -81,6 pkt.

Prognozy rozwoju sytuacji w budownictwie w nadchodzącym kwartale są lepsze niż oceny stanu bieżącego. Prognozowana wartość salda jest równa -17,1 pkt w ujęciu ogółem, dla sektora prywatnego -17,0 pkt i publicznego -17,2 pkt.

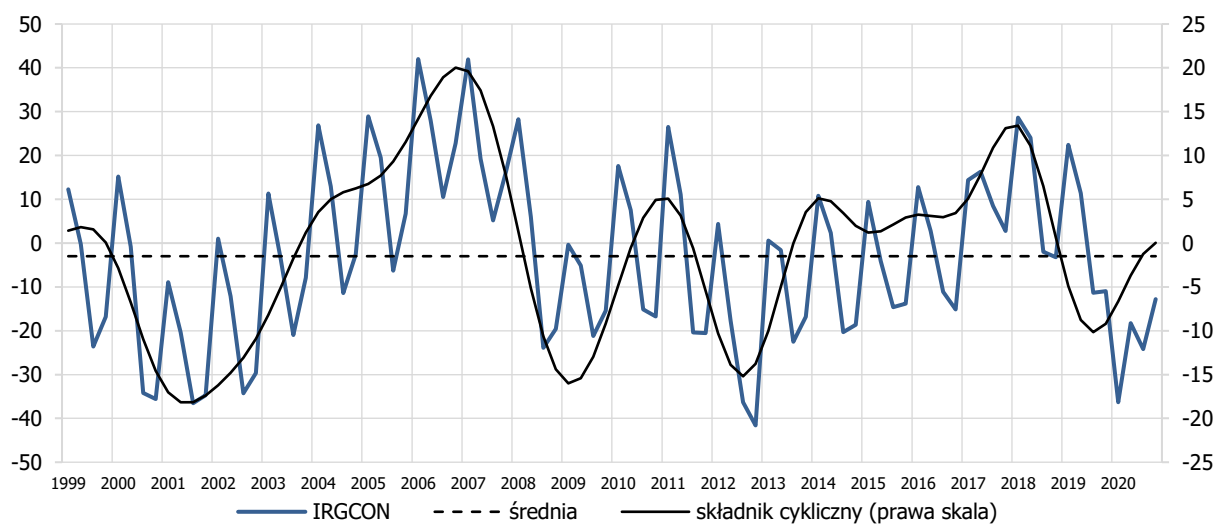
11. W porównaniu z poprzednim kwartałem uciążliwość głównych barier ograniczających aktywność produkcyjną zakładów budowlanych nie zmieniła się. W pierwszej kolejności firmy budowlane wskazują niestabilne przepisy prawne (45,0% ankietowanych), następnie obciążenia podatkowe (44,1%) i zatory płatnicze (37,8%). Warto przy tym zauważyć, że od początku niniejszego badania w 1994 roku niestabilne prawo nie było główną barierą ograniczającą aktywność zakładów budowlanych i - co więcej - wskazaną przez prawie co drugą firmę. Bariery te w różnym stopniu utrudniają działalność firm prywatnych i przedsiębiorstw publicznych. Niestabilne przepisy prawne utrudniają funkcjonowanie aż 56% przedsiębiorstw publicznych i 43,7% prywatnych, podobnie obciążenia podatkowe (56% oraz 42,7%).

W dalszym ciągu trudności ze znalezieniem pracowników zarówno o wysokich, jak i o niskich kwalifikacjach znacząco rzutują na rozwój branży. W przypadku trudności ze znalezieniem pracowników o wysokich kwalifikacjach obserwujemy jednak istotny spadek z 56,6% do 37,6% w ujęciu ogółem.

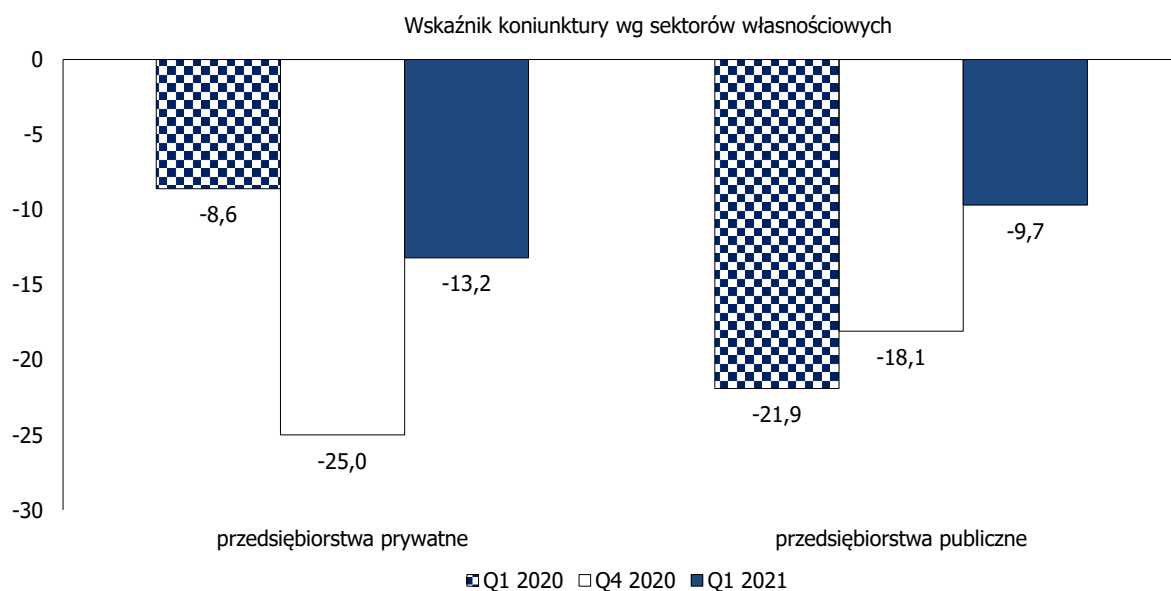
Zakłady budowlane nie spodziewają się, by dotkliwość wymienionych barier istotnie nasiliła się w nadchodzącym kwartale.

II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

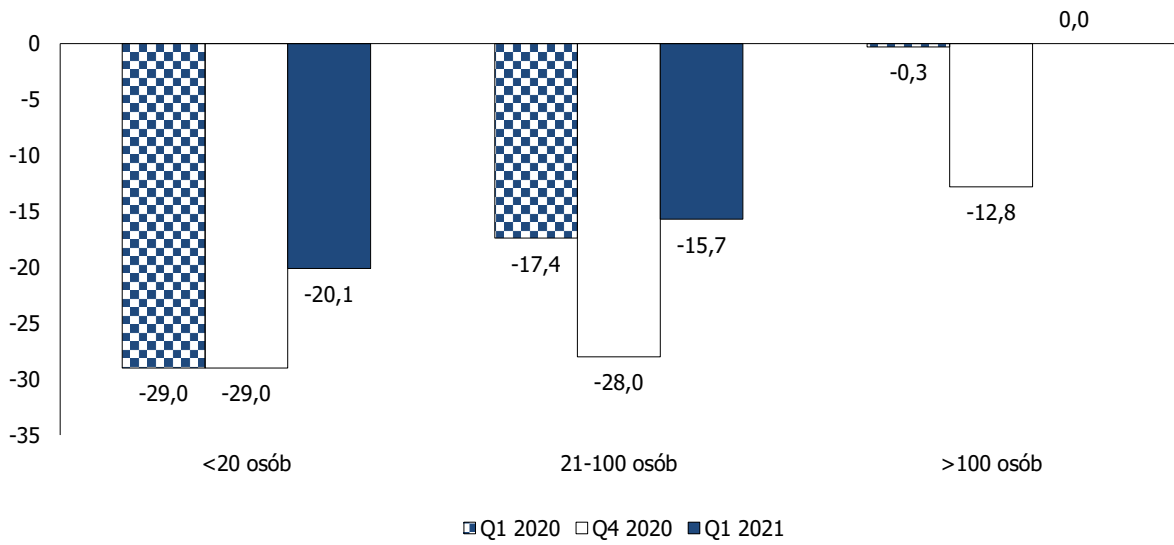
1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

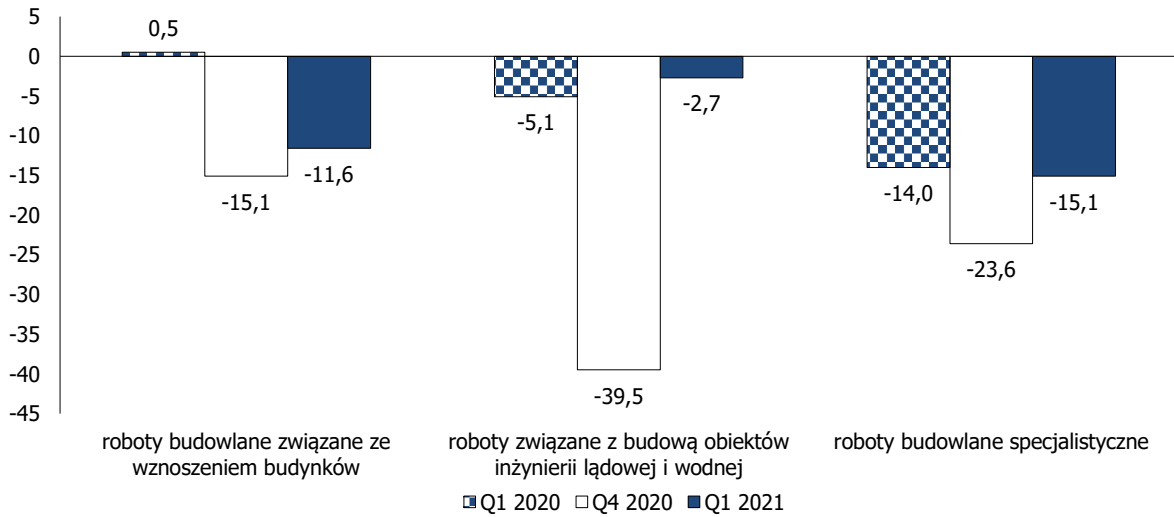
składowe salda	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021
1. zamówienia ogółem – stan	5,3	-30,4	-39,4	-18,4	-27,1	-33,8
2. wielkość zatrudnienia – przewidywania	-27,9	8,4	-33,2	-18,2	-21,2	8,2
wskaźnik koniunktury (IRGCON): (1.+2.)/2	-11,3	-11,0	-36,3	-18,3	-24,2	-12,8

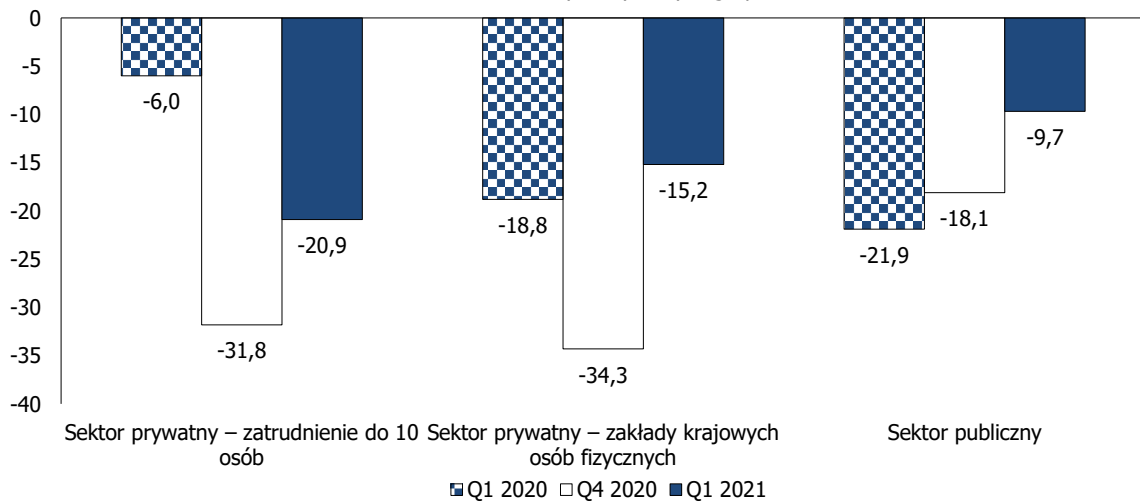
Wskaźnik koniunktury wg wielkości zatrudnienia

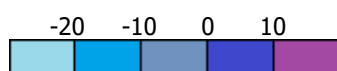
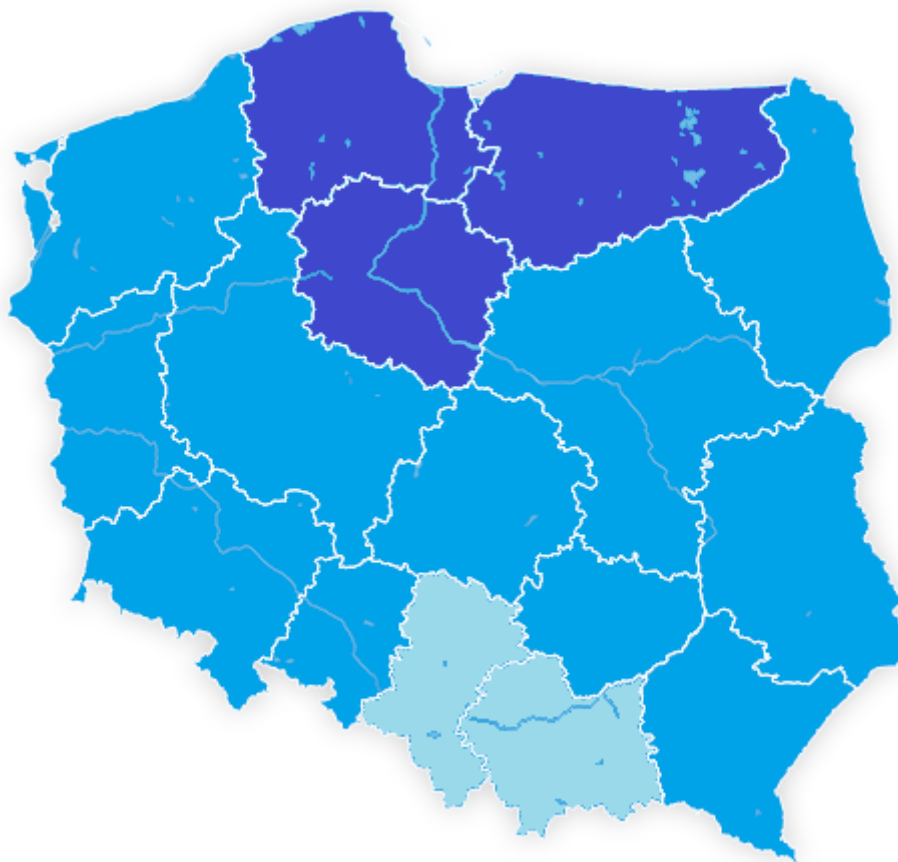
Wskaźnik koniunktury wg rodzajów działalności

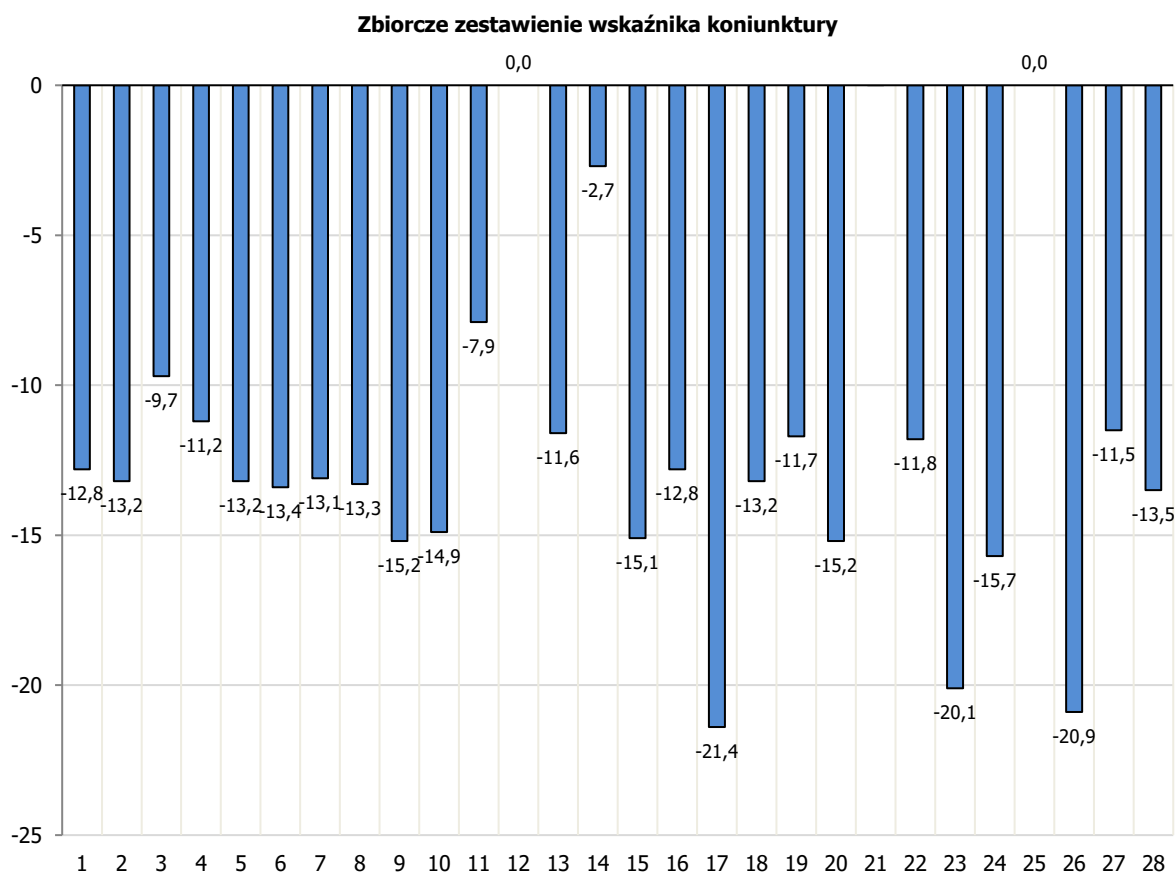
Wskaźnik koniunktury w wybranych grupach zakładów

Wskaźnik koniunktury wg makroregionów

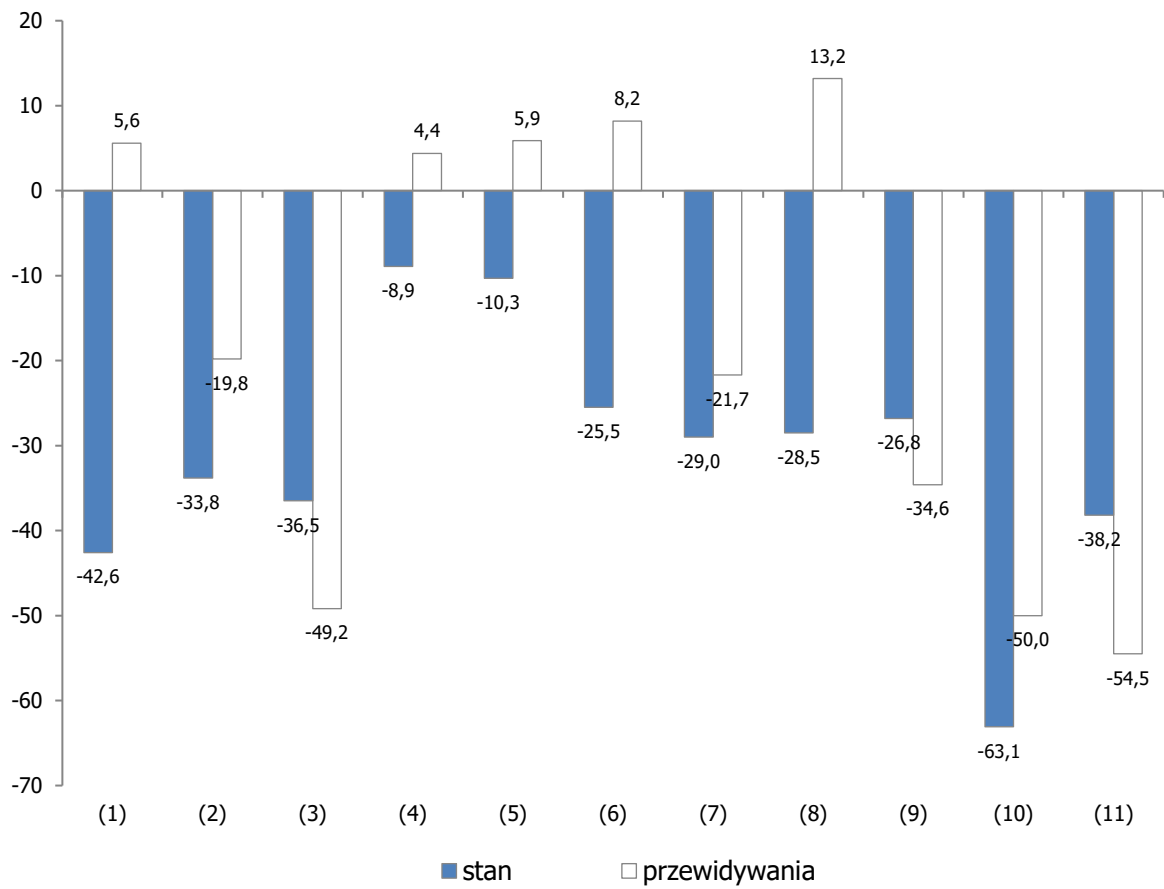

	Q1 2020	Q4 2020	Q1 2021
Centralny (województwa: łódzkie i świętokrzyskie)	-9,8	-49,1	-12,8
Południowy (województwa: małopolskie i śląskie)	-11,9	-22,5	-21,4
Wschodni (województwa: lubelskie, podkarpackie i podlaskie)	-25,3	-32,8	-13,2
Północno-zachodni (województwa: lubuskie, wielkopolskie i zachodniopomorskie)	-5,1	-5,9	-11,7
Południowo-zachodni (województwa: dolnośląskie i opolskie)	-33,4	-31,3	-15,2
Północny (województwa: kujawsko-pomorskie, pomorskie i warmińsko-mazurskie)	11,6	-27,8	0,4
Województwo mazowieckie	-11,1	-12,5	-11,8

1. Ogółem
2. Sektor prywatny
3. Sektor publiczny
4. Powstałe przed lub w 1989 r.
5. Powstałe w lub po 1990 r.
6. Sektor prywatny – powstałe przed lub w 1989 r.
7. Sektor prywatny – powstałe w lub po 1990 r.
8. Sektor publiczny – powstałe w lub po 1990 r.
9. Sektor prywatny – zakłady krajowych osób fizycznych
10. Sektor prywatny – pozostałe zakłady krajowe
11. Sektor publiczny – przedsiębiorstwa państwowe
12. Sektor publiczny – przedsiębiorstwa komunalne
13. PKD2007 – Dział 41
14. PKD2007 – Dział 42
15. PKD2007 – Dział 43
16. Region centralny
17. Region południowy
18. Region wschodni
19. Region północno-zachodni
20. Region południowo-zachodni
21. Region północny
22. Makroregion woj. mazowieckie
23. Zatrudnienie do 20 osób
24. Zatrudnienie 21–100 osób
25. Zatrudnienie pow. 100 osób
26. Sektor prywatny – zatrudnienie do 10 osób
27. Sektor prywatny – zatrudnienie powyżej 10 osób
28. Sektor publiczny – zatrudnienie do 100 osób

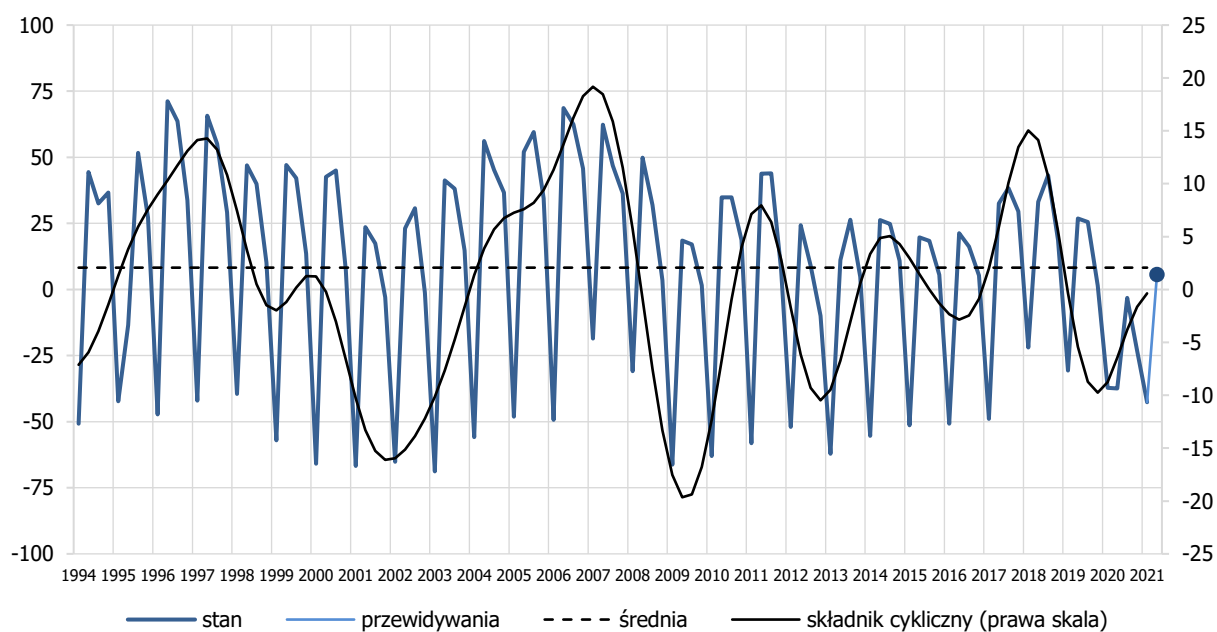
2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD

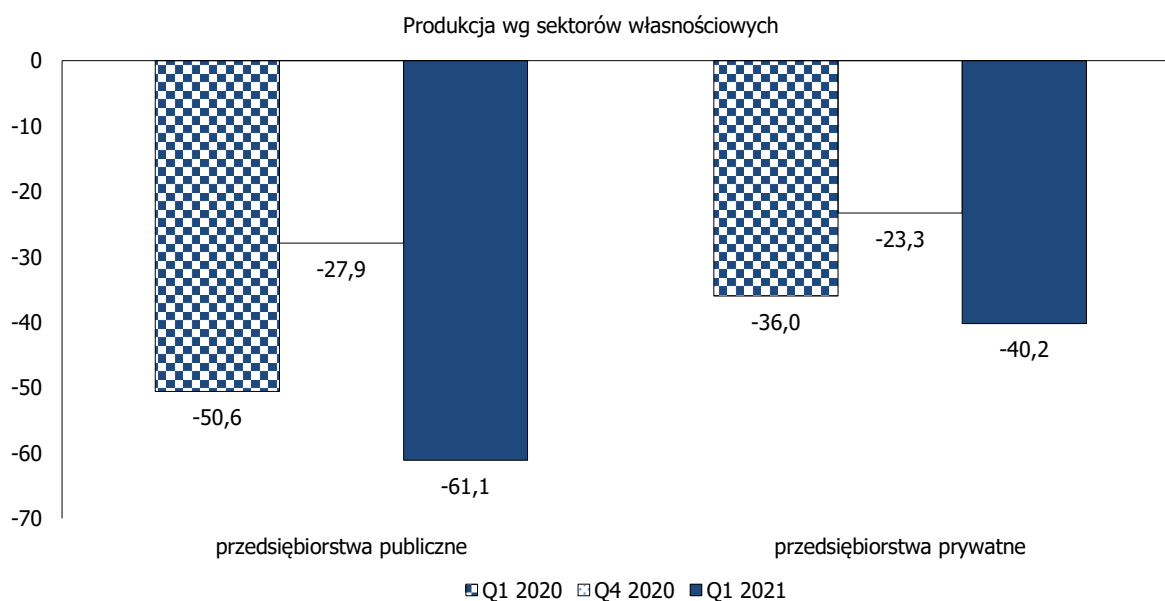
- (1) Produkcja
- (2) Zamówienia ogółem
- (3) Zamówienia krajowe
- (4) Zamówienia eksportowe
- (5) Ceny świadczonych usług
- (6) Zatrudnienie
- (7) Sytuacja finansowa
- (8) Wykorzystanie mocy produkcyjnych
- (9) Nakłady inwestycyjne
- (10) Ogólna sytuacja gospodarcza
- (11) Sytuacja budownictwa

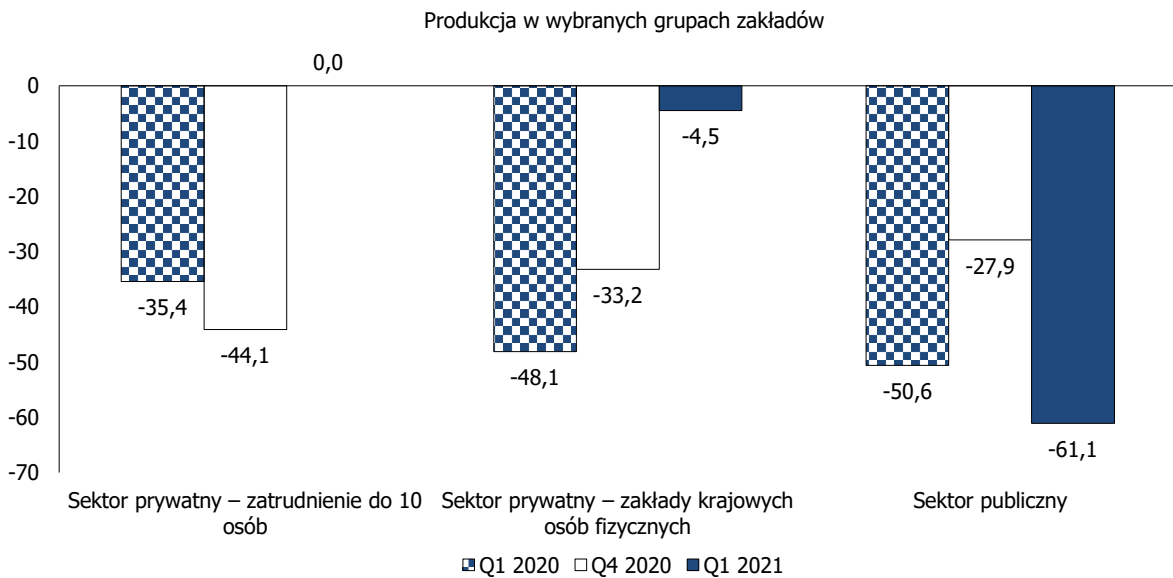
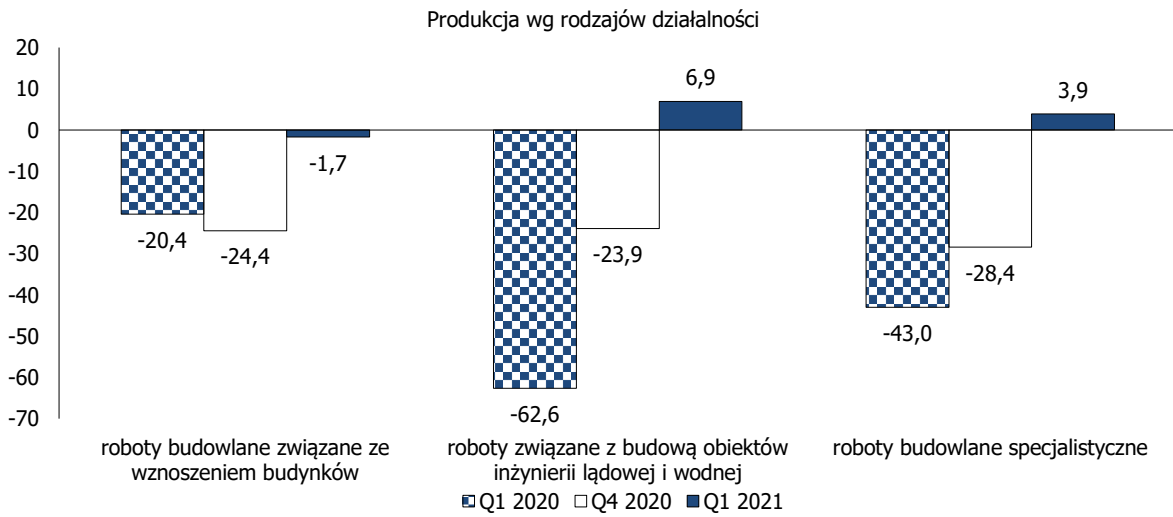
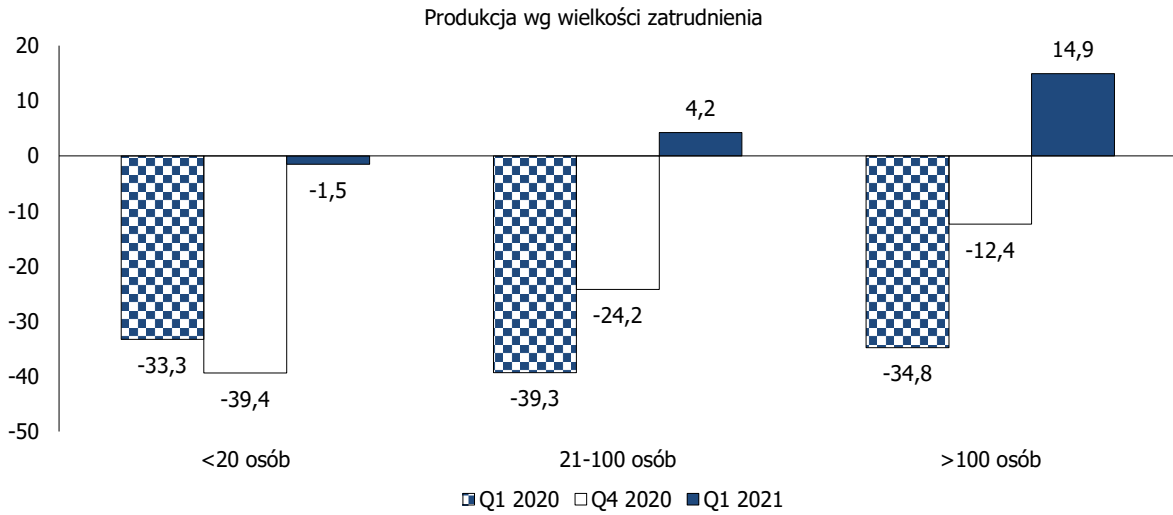
3. SALDA I ICH SKŁADOWE

PRODUKCJA

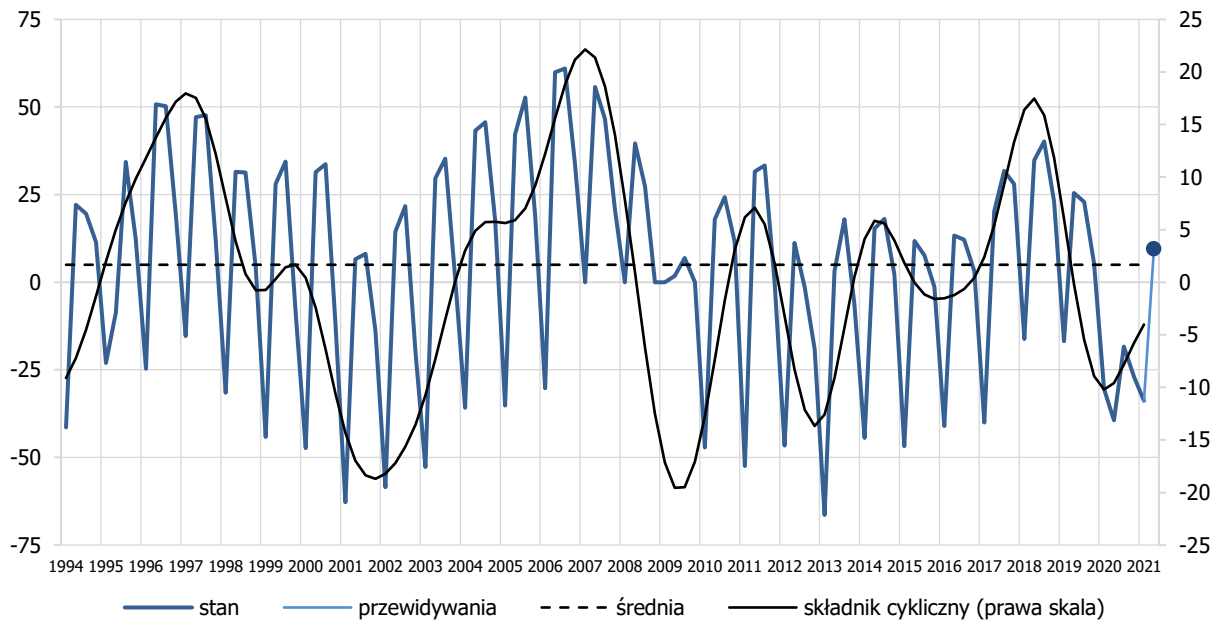

warianty odpowiedzi – odsetki	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	przewidywania
1. wzrost	14,5	8,9	25,1	15,3	7,6	26,8
2. brak zmiany	33,8	44,7	46,6	46,1	42,2	52,0
3. spadek	51,7	46,4	28,3	38,5	50,2	21,2
saldo (1.-3.)	-37,2	-37,5	-3,2	-23,2	-42,6	5,6

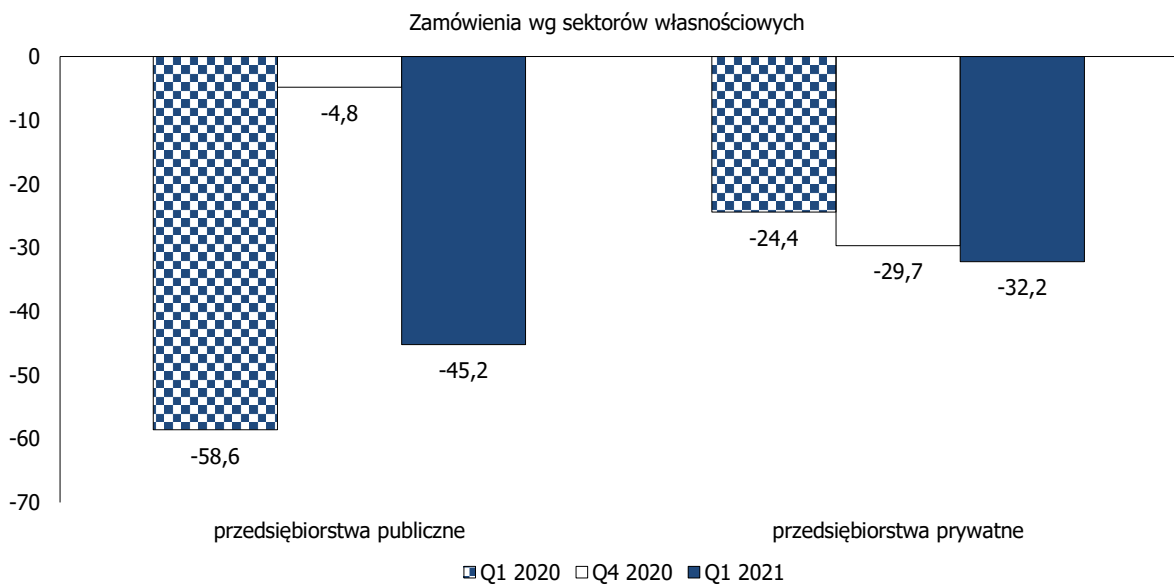

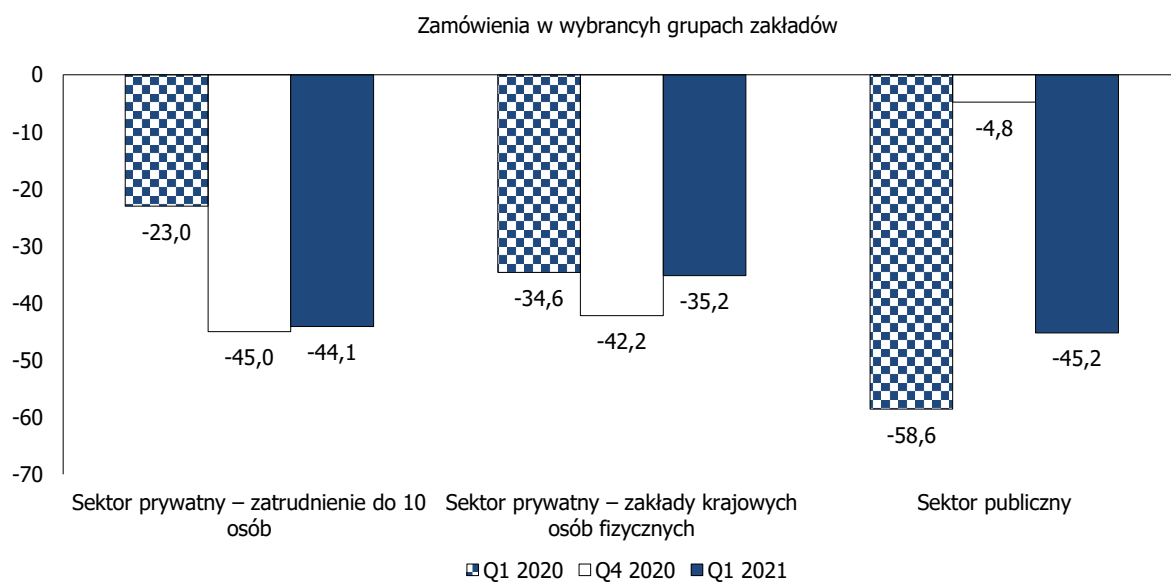
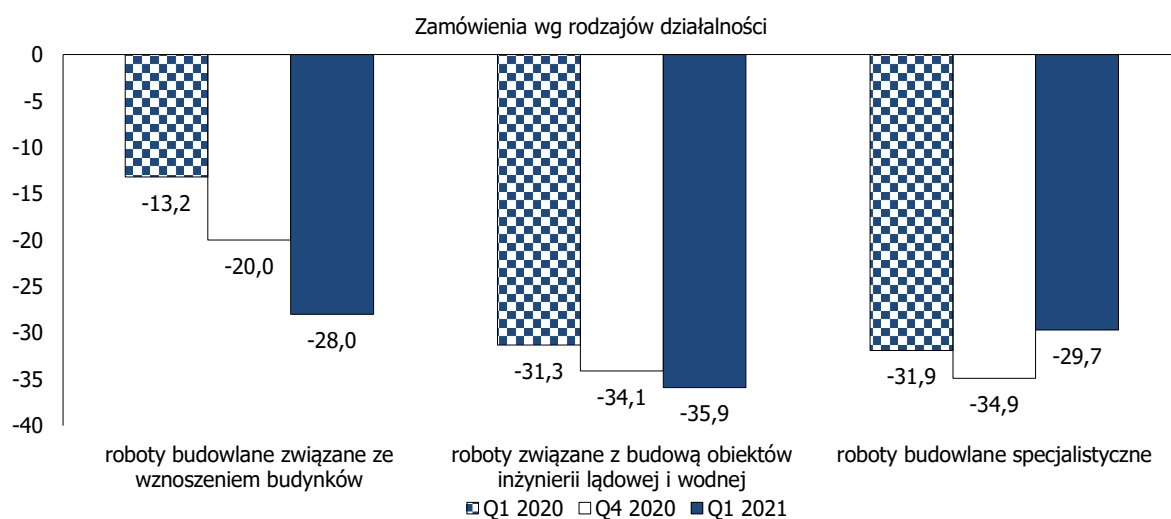
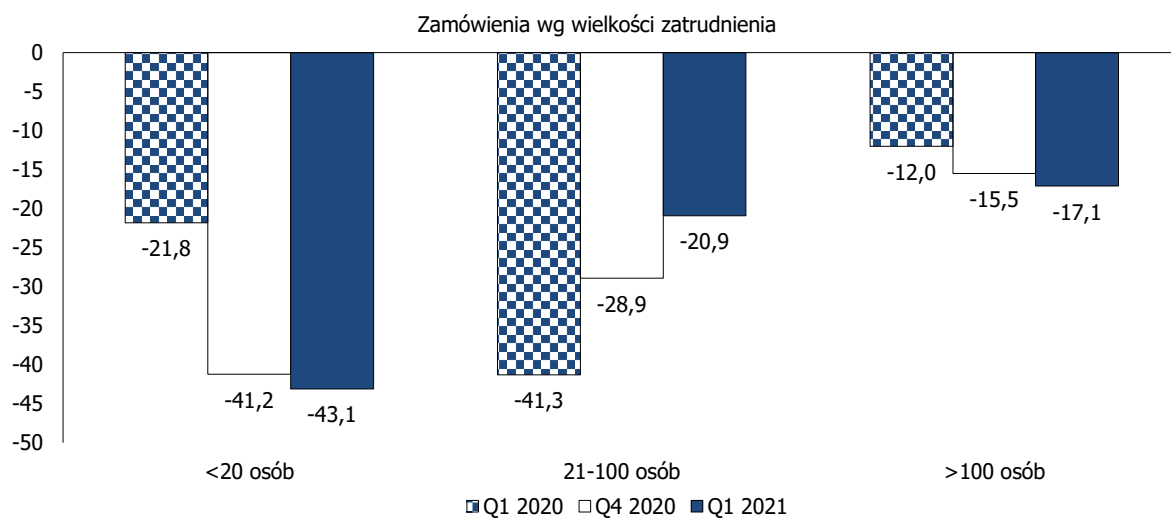

ZAMÓWIENIA OGÓŁEM

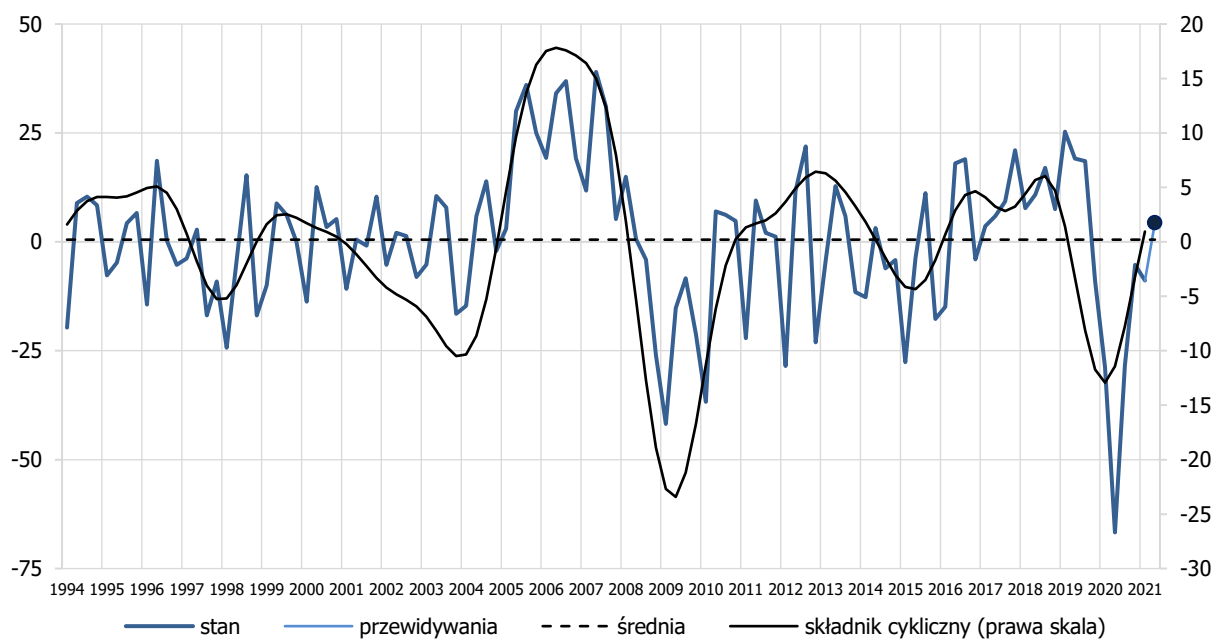

warianty odpowiedzi – odsetki	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	przewidywania
1. wzrost	12,4	9,2	19,7	12,8	9,9	28,5
2. brak zmiany	44,8	42,2	42,2	47,4	46,4	52,6
3. spadek	42,8	48,6	38,1	39,9	43,7	19,0
saldo (1.-3.)	-30,4	-39,4	-18,4	-27,1	-33,8	9,5

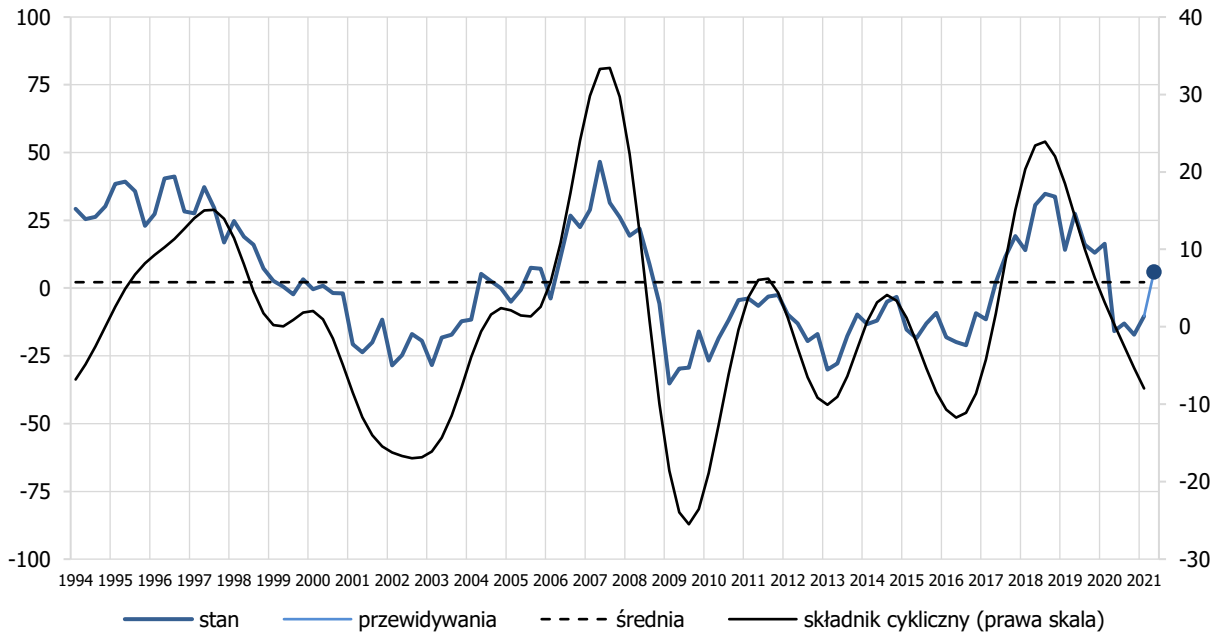

ZAMÓWIENIA EKSPORTOWE

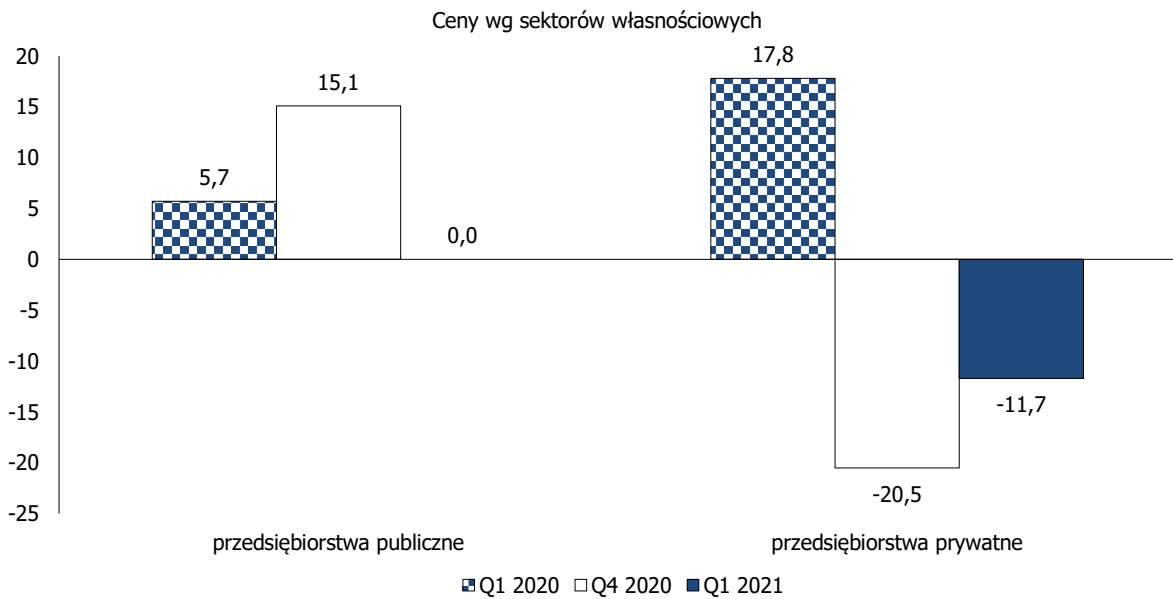

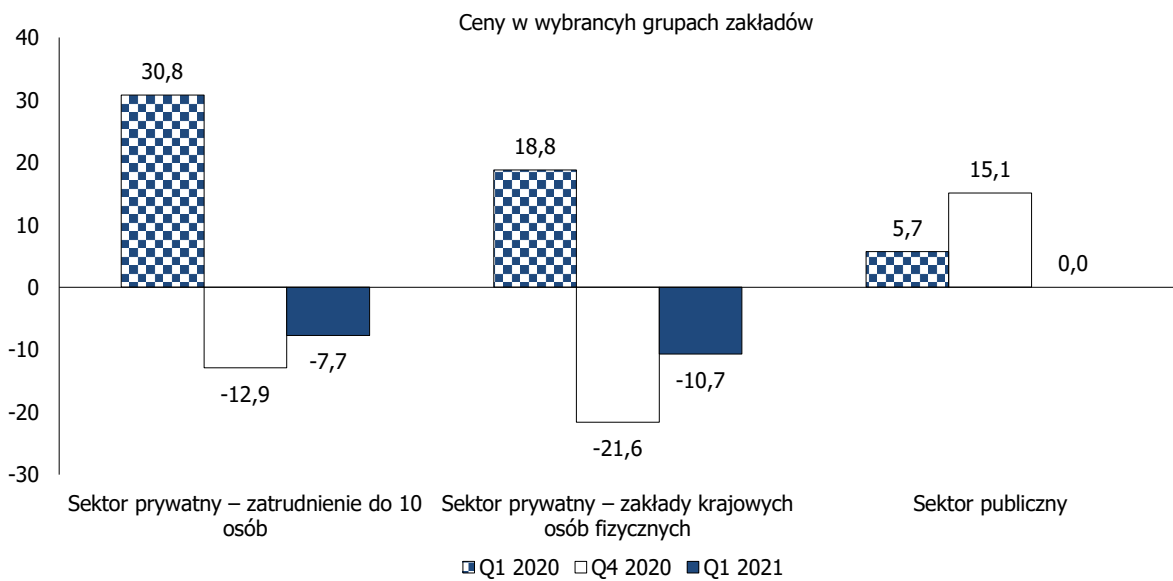
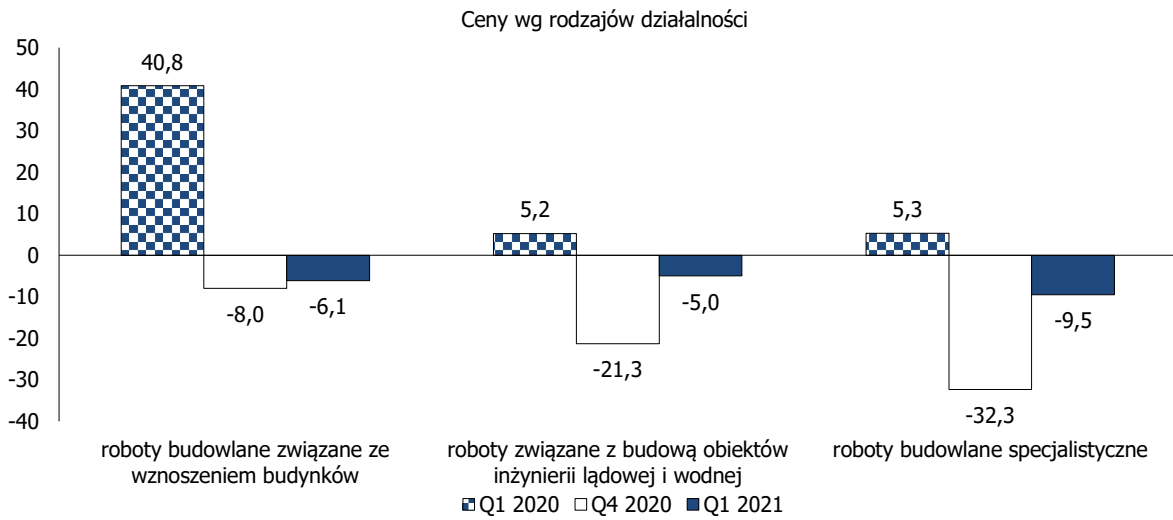
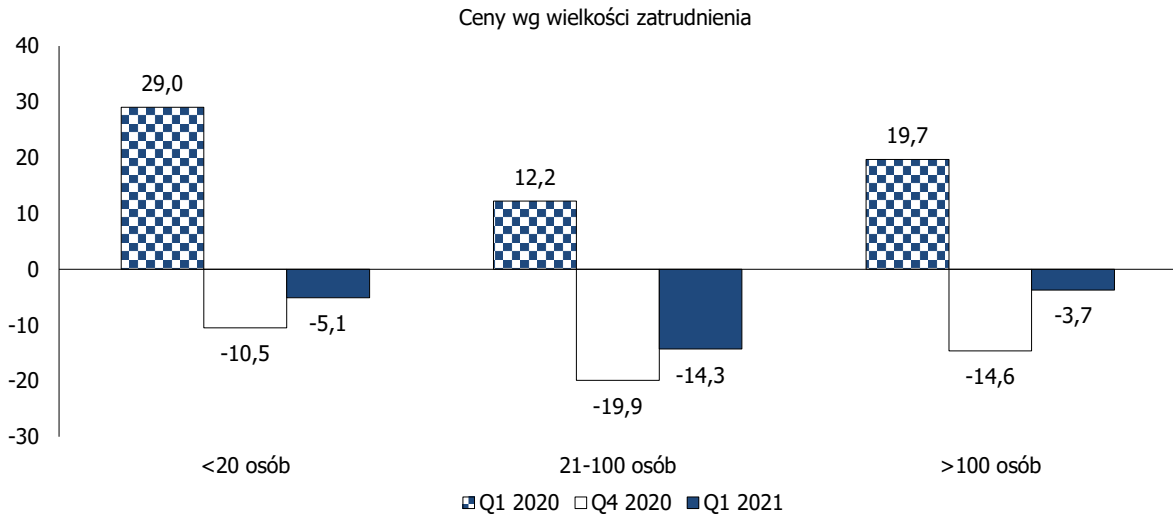
warianty odpowiedzi – odsetki	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	przewidywania
1. wzrost	3,0	0,0	7,4	10,5	6,7	10,0
2. brak zmiany	65,2	33,3	56,8	73,7	77,8	84,4
3. spadek	31,8	66,7	35,8	15,8	15,6	5,6
saldo (1.-3.)	-28,8	-66,7	-28,4	-5,3	-8,9	4,4

CENY USŁUG BUDOWLANYCH

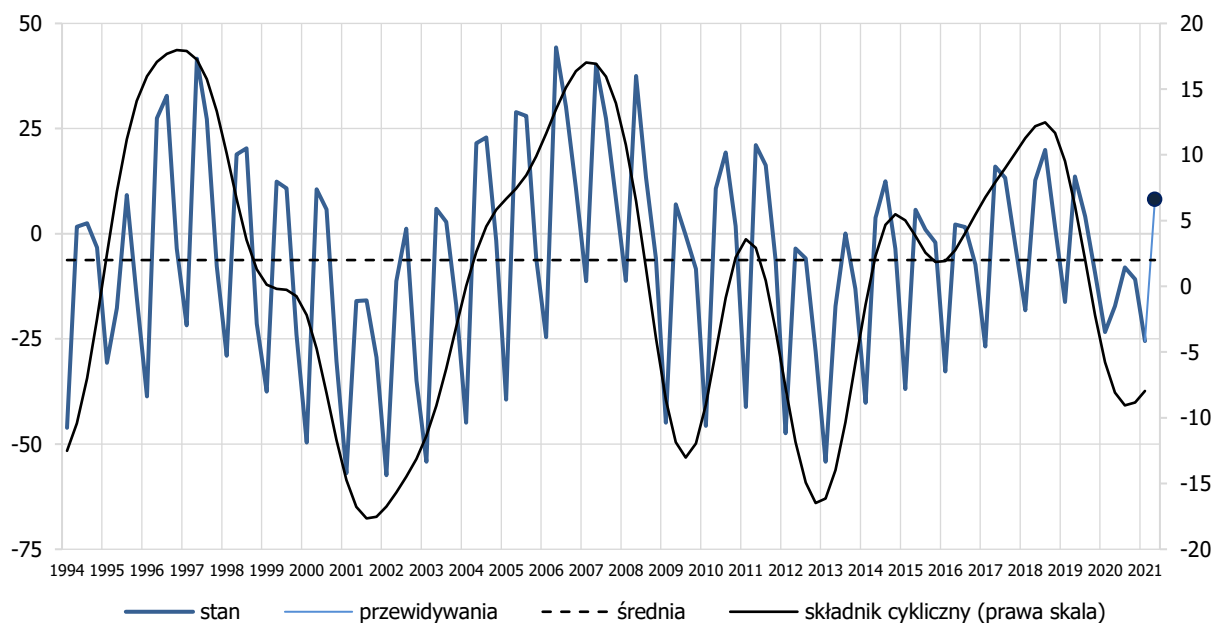

warianty odpowiedzi – odsetki	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	przewidywania
1. wzrost	25,0	9,9	10,8	9,2	11,5	22,6
2. brak zmiany	66,4	64,3	65,4	64,4	66,6	60,7
3. spadek	8,6	25,8	23,8	26,4	21,8	16,7
saldo (1.-3.)	16,4	-15,9	-13,0	-17,2	-10,3	5,9

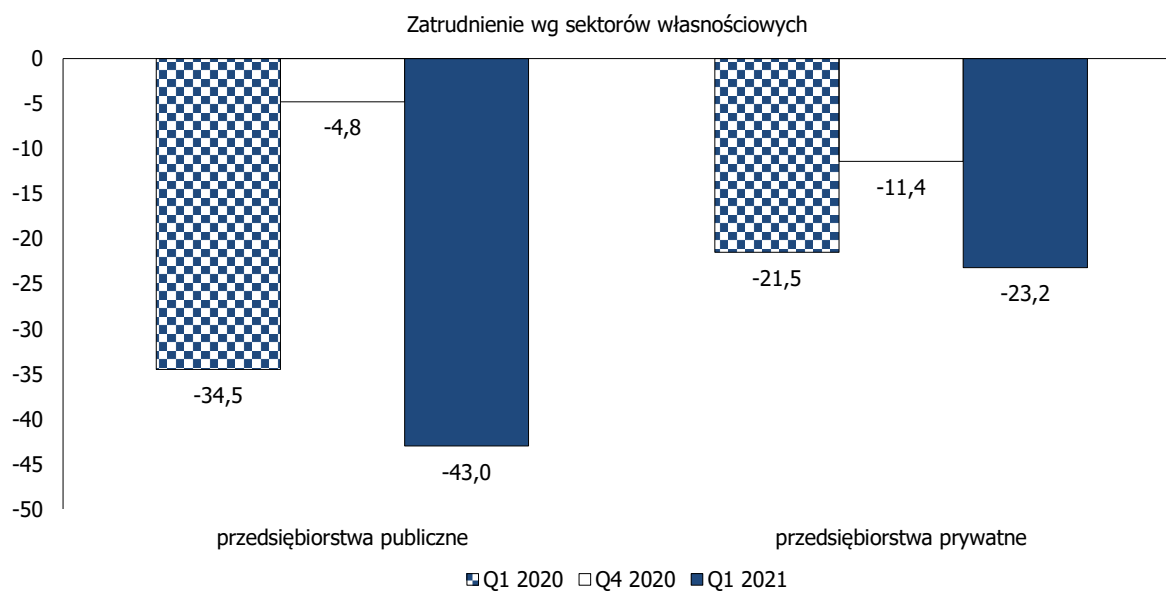

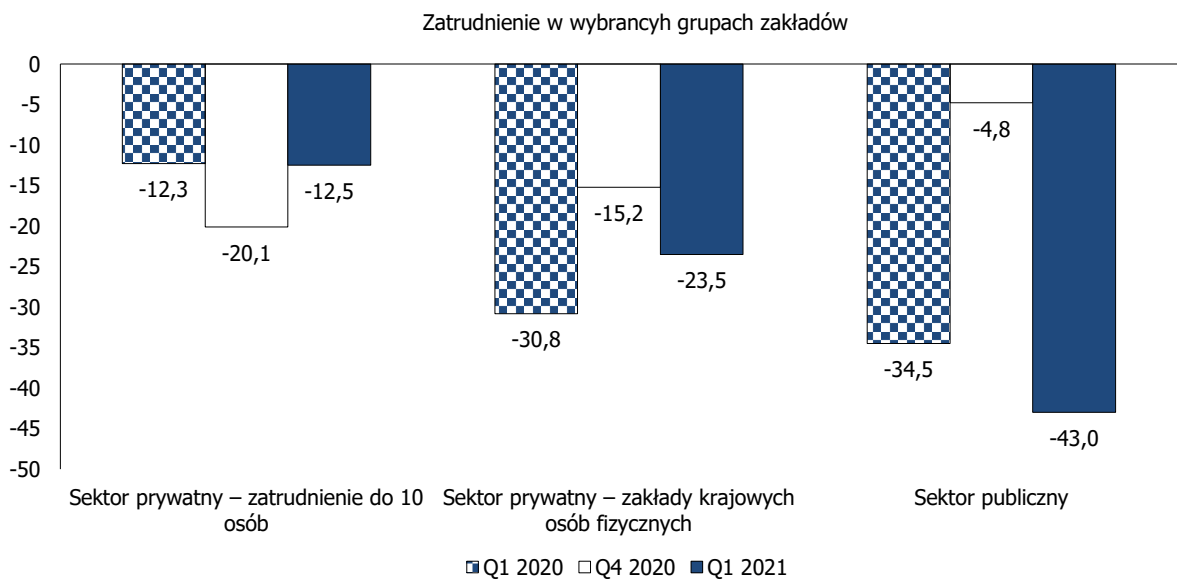
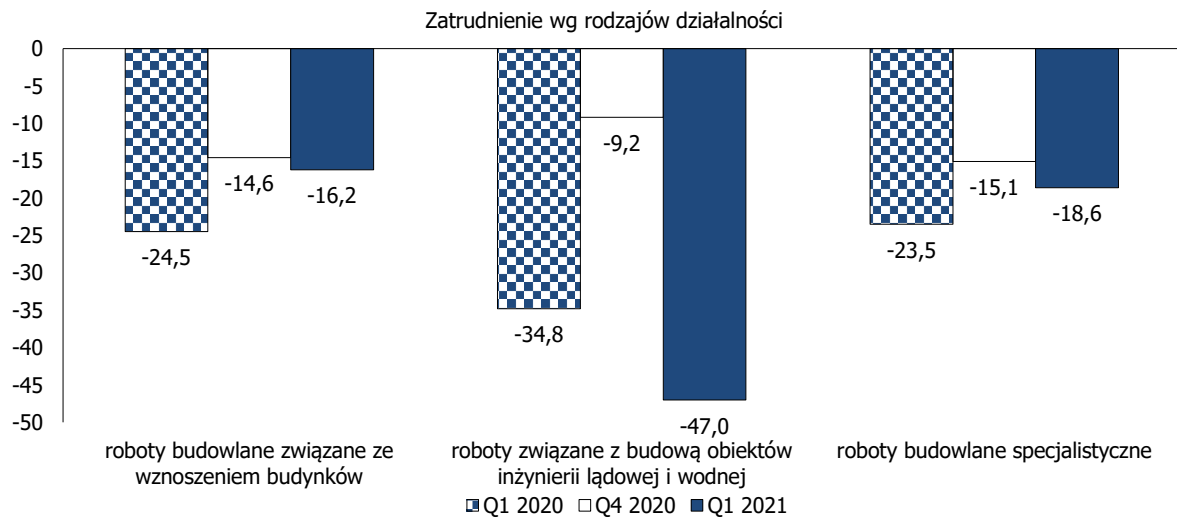
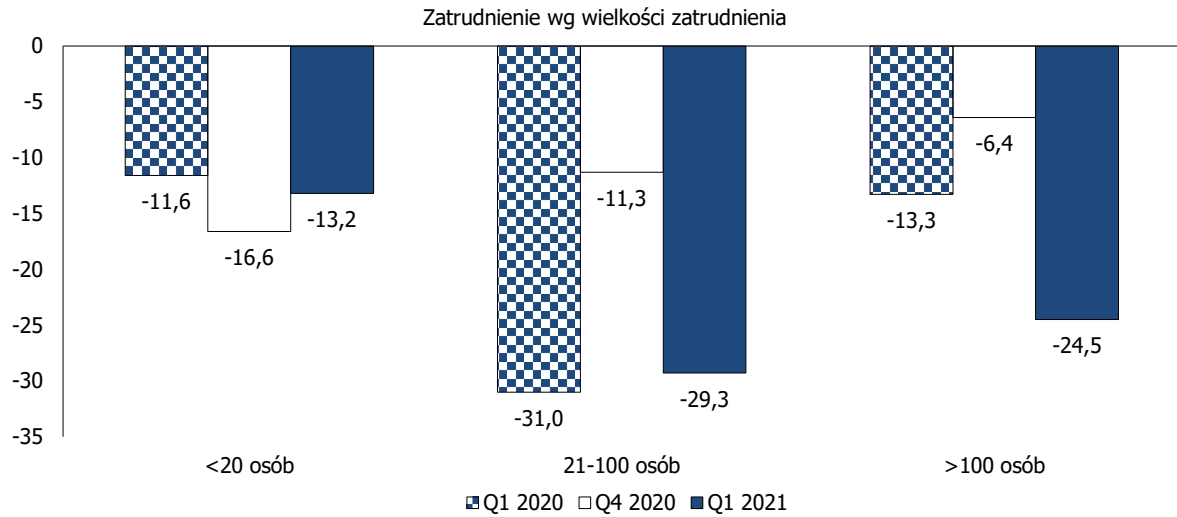

ZATRUDNIENIE

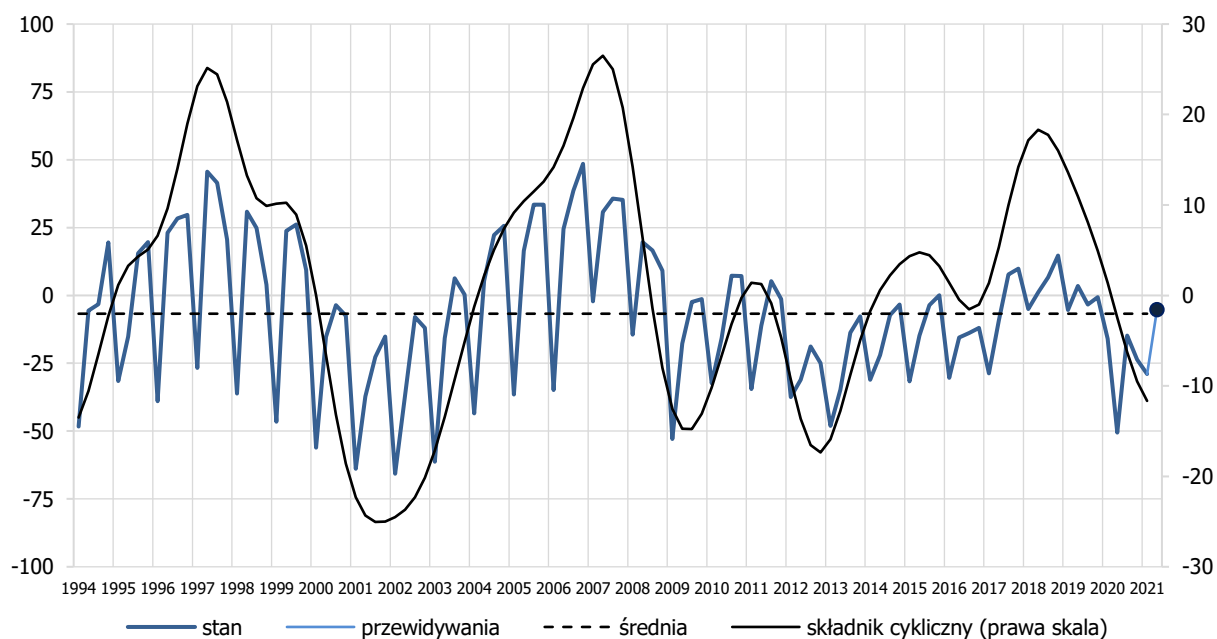

warianty odpowiedzi – odsetki	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	przewidywania
1. wzrost	4,4	4,7	10,7	7,5	3,1	17,8
2. brak zmiany	67,8	73,4	70,6	74,2	68,3	72,6
3. spadek	27,8	21,9	18,7	18,3	28,6	9,6
saldo (1.-3.)	-23,4	-17,2	-8,0	-10,8	-25,5	8,2

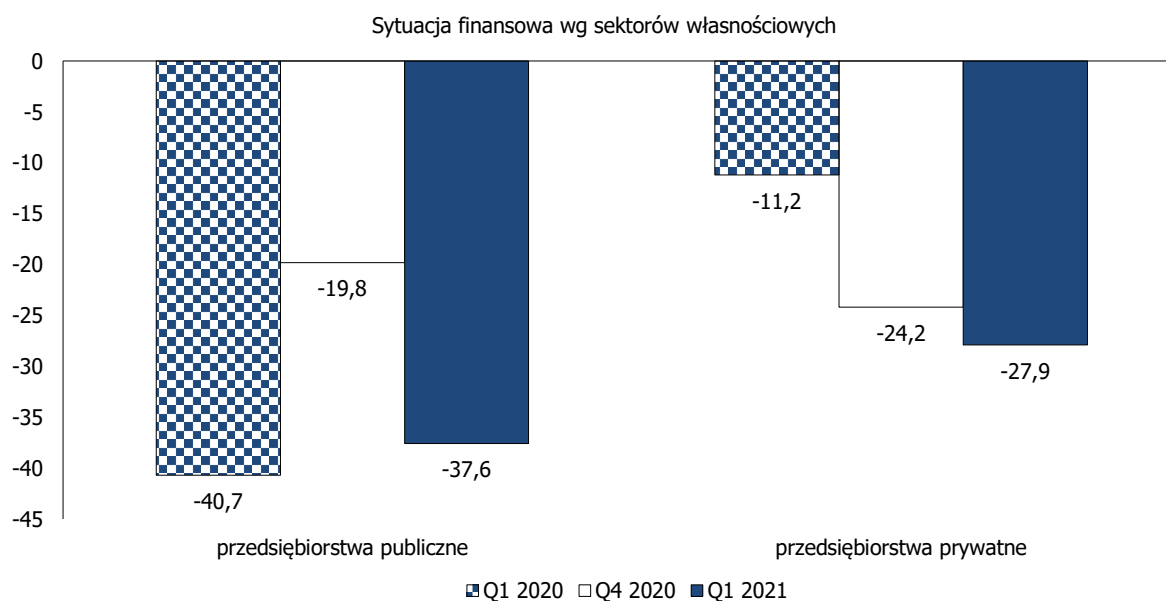

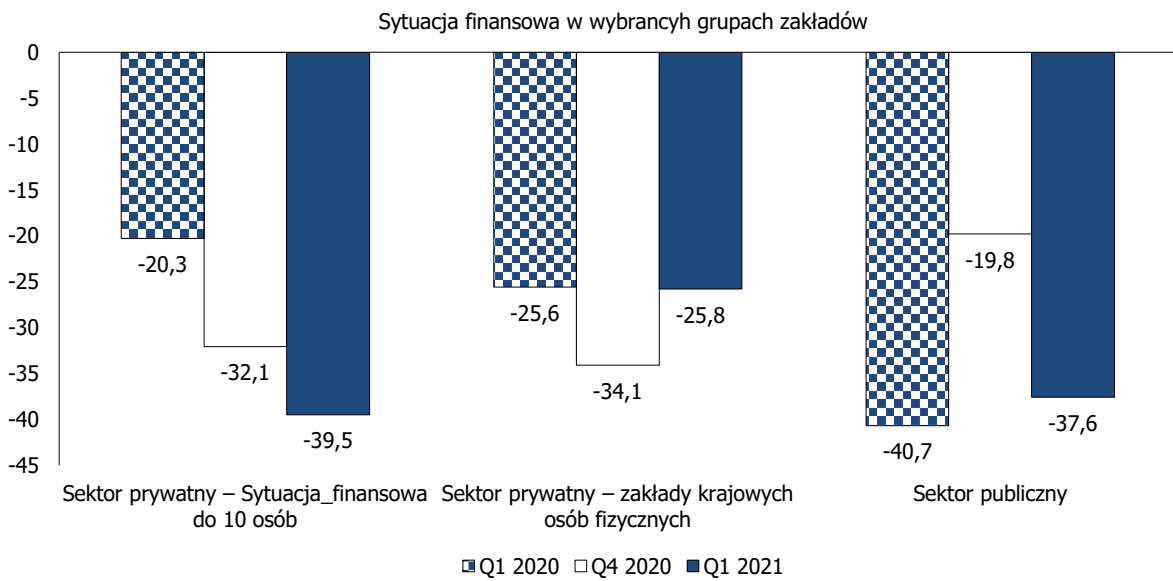
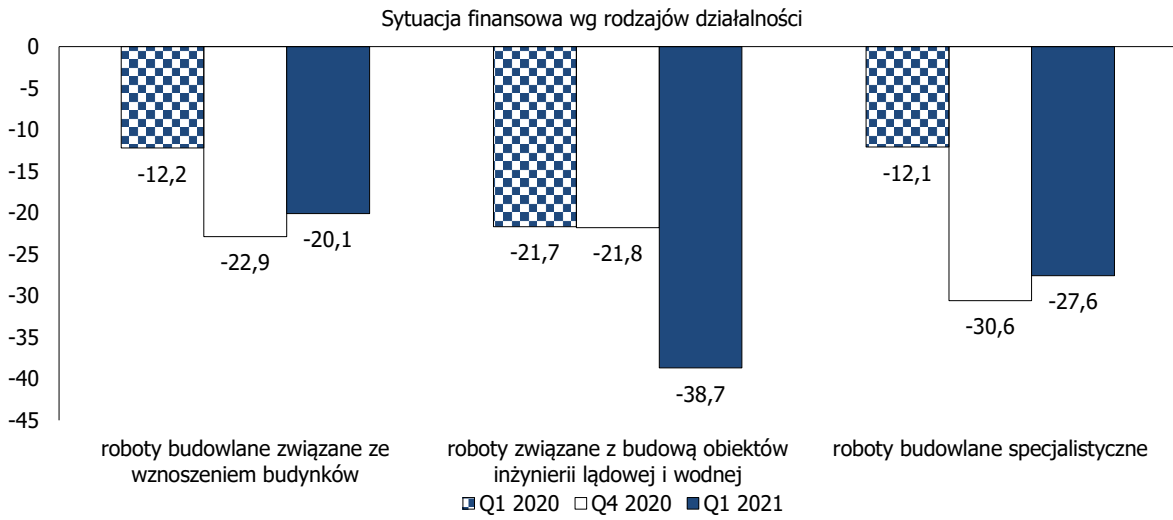
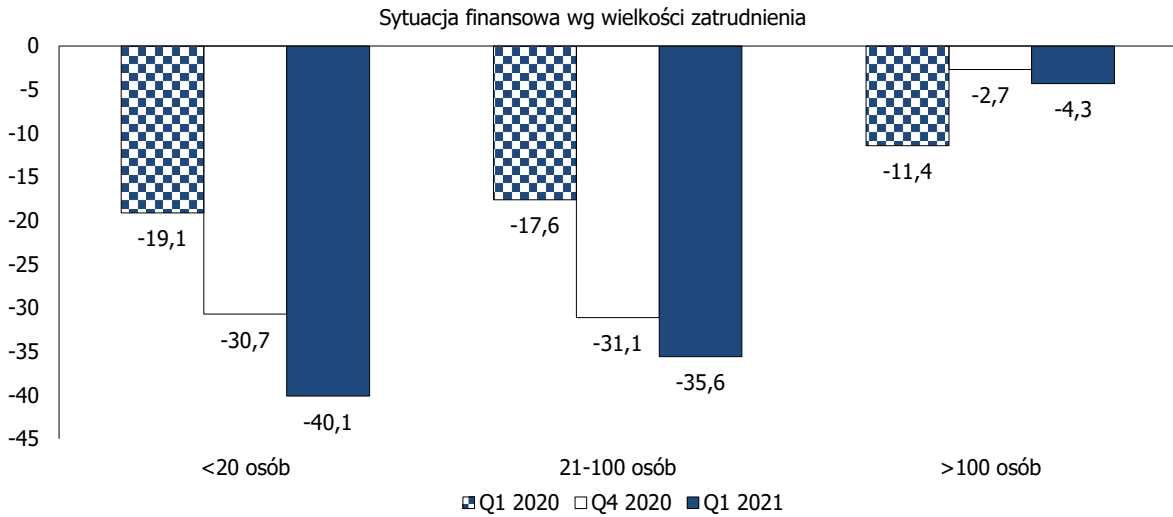

SYTUACJA FINANSOWA

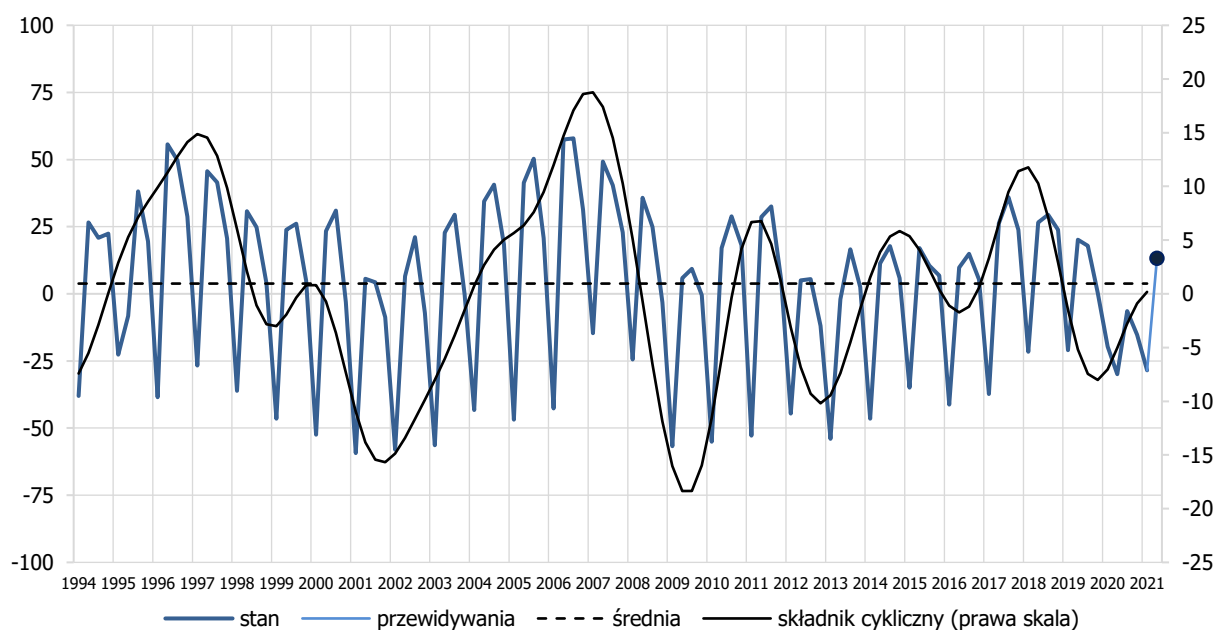

warianty odpowiedzi – odsetki	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	przewidywania
1. poprawa	14,5	7,4	12,8	7,3	7,2	18,4
2. brak zmiany	54,9	34,7	59,7	61,8	56,6	57,8
3. pogorszenie	30,5	57,9	27,6	30,9	36,2	23,7
saldo (1.-3.)	-16,0	-50,5	-14,8	-23,6	-29,0	-5,3

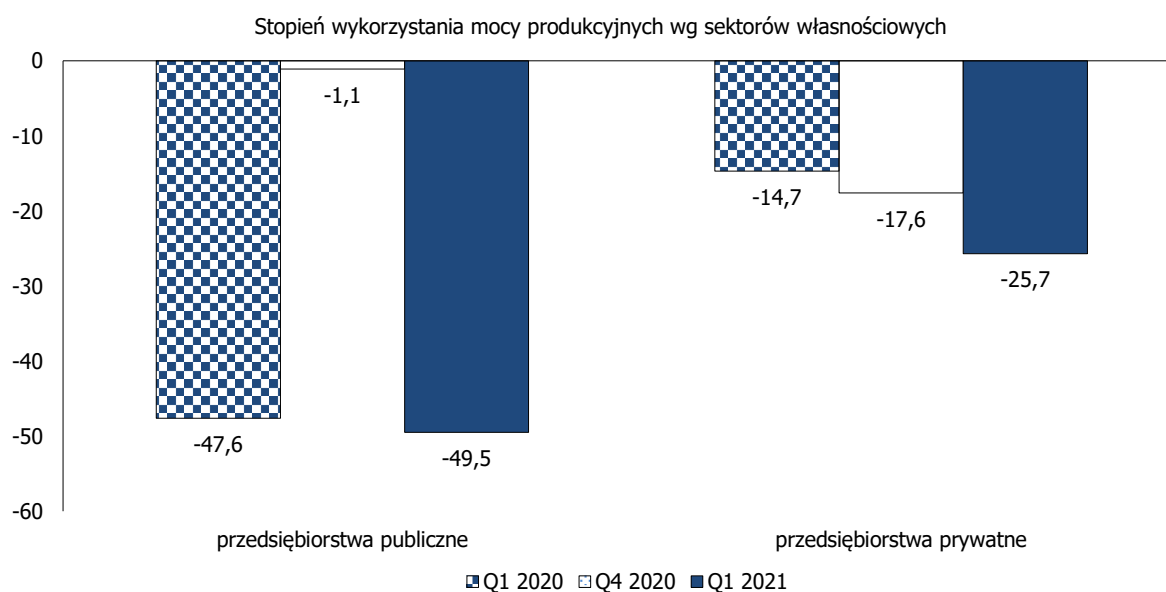

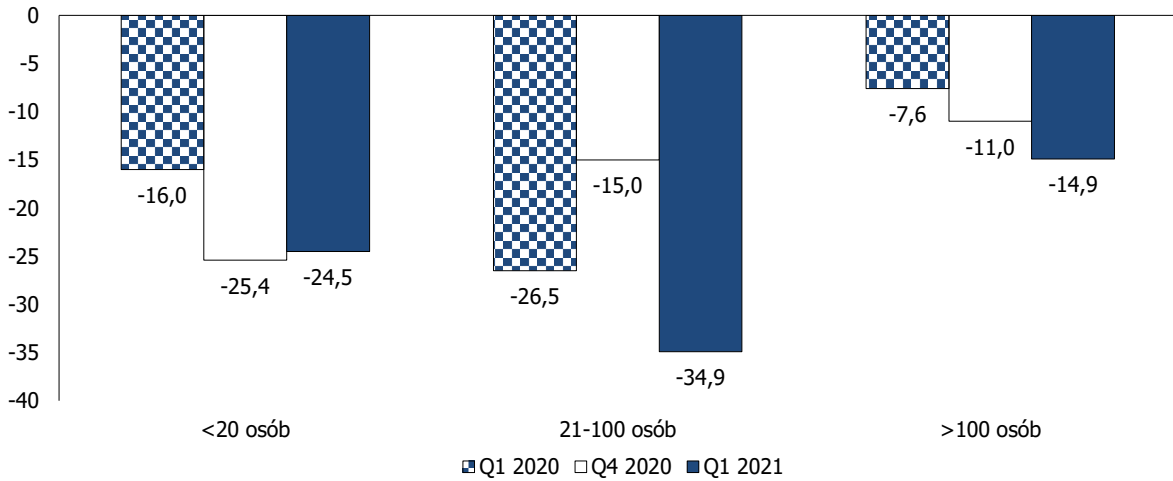
WYKORZYSTANIE MOCY PRODUKCYJNYCH

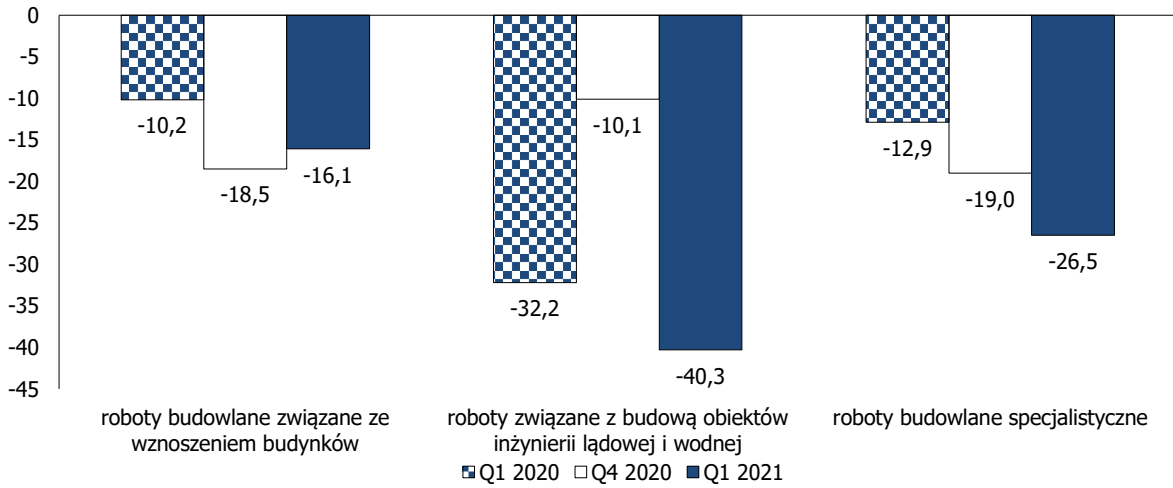
warianty odpowiedzi – odsetki	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	przewidywania
1. wzrost	11,4	11,0	20,3	11,9	5,7	26,3
2. brak zmiany	57,5	48,1	53,0	60,9	60,1	60,6
3. spadek	31,1	40,9	26,7	27,2	34,2	13,1
saldo (1.-3.)	-19,7	-29,9	-6,4	-15,3	-28,5	13,2

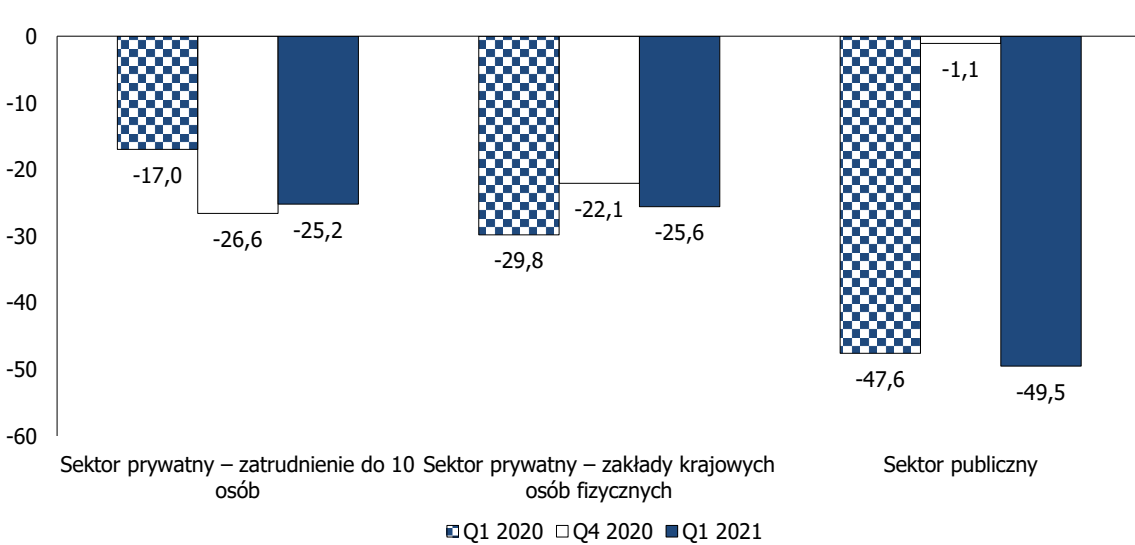
Stoień wykorzystania mocy produkcyjnych wg wielkości zatrudnienia

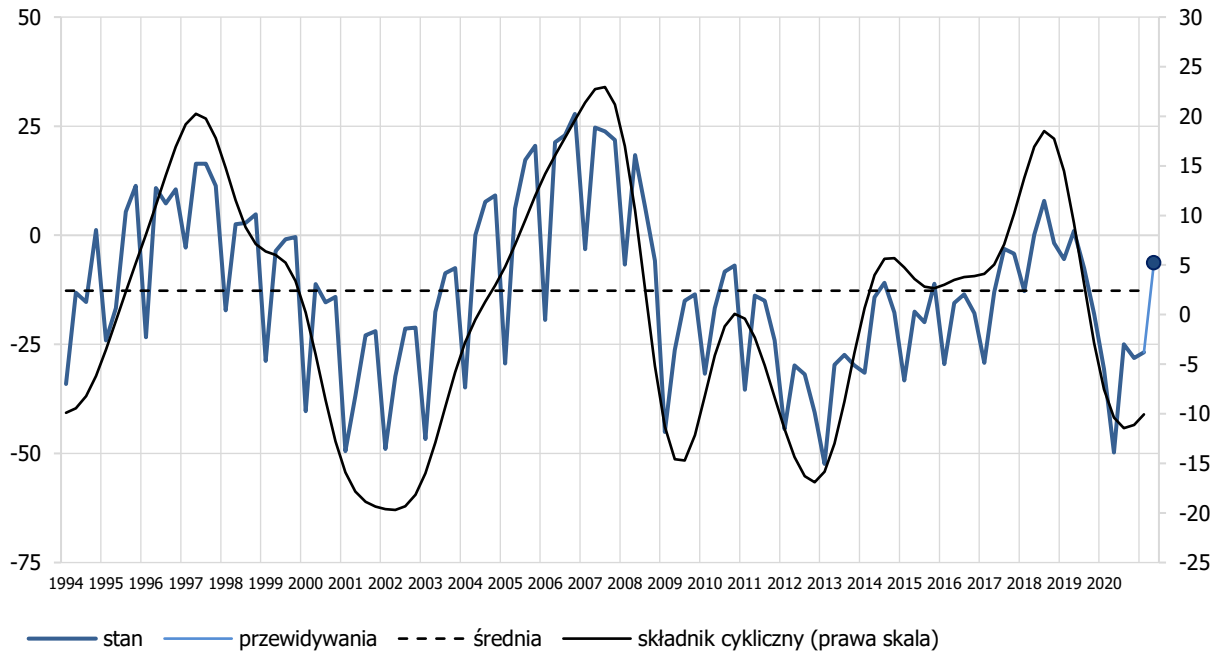
Stoień wykorzystania mocy produkcyjnych wg rodzajów działalności

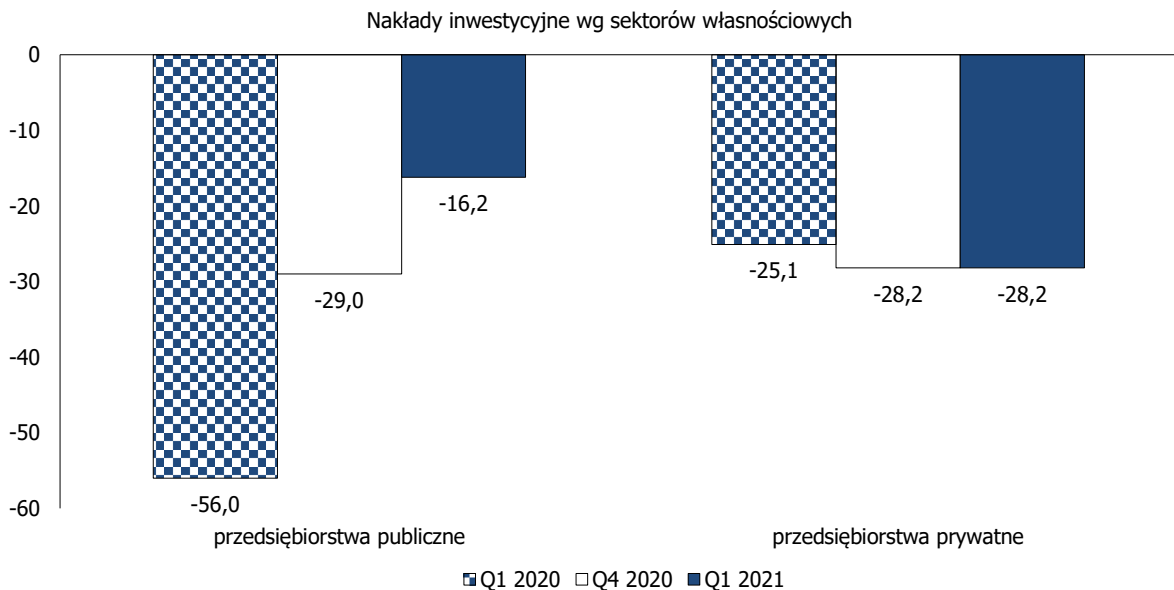
Wykorzystanie mocy produkcyjnych w wybranych grupach zakładów

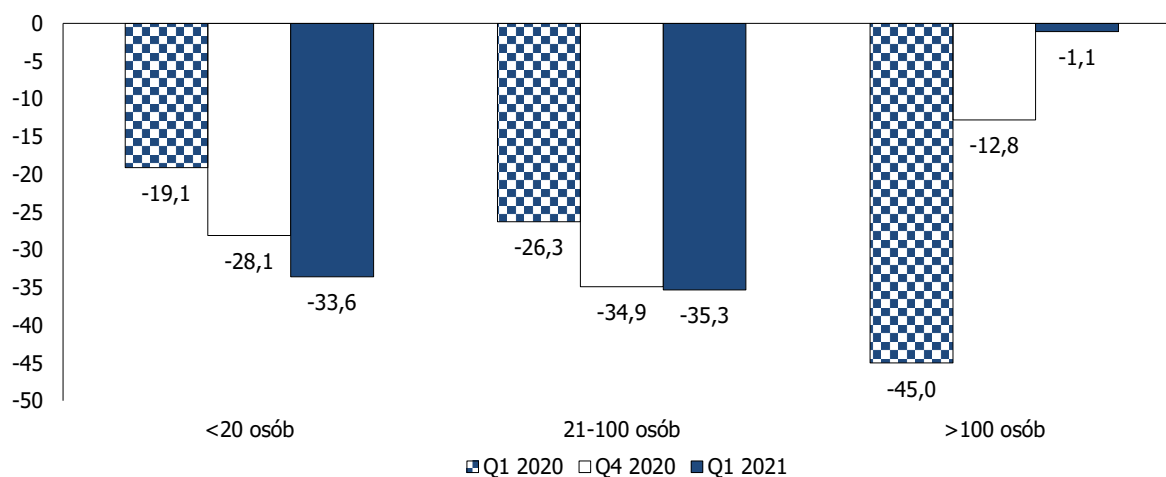
NAKŁADY INWESTYCYJNE

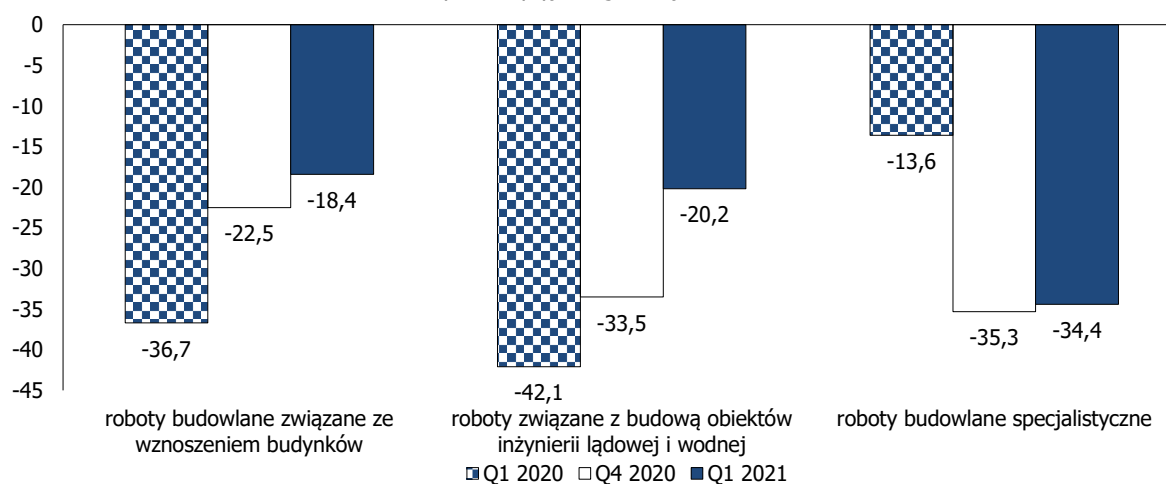
warianty odpowiedzi – odsetki	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2020	przewidywania
1. wzrost	7,5	4,5	11,2	10,4	7,1	15,4
2. brak zmiany	54,4	41,1	52,6	51,1	59,0	62,9
3. spadek	38,2	54,3	36,2	38,5	33,9	21,7
saldo (1.-3.)	-30,7	-49,8	-25,0	-28,1	-26,8	-6,3

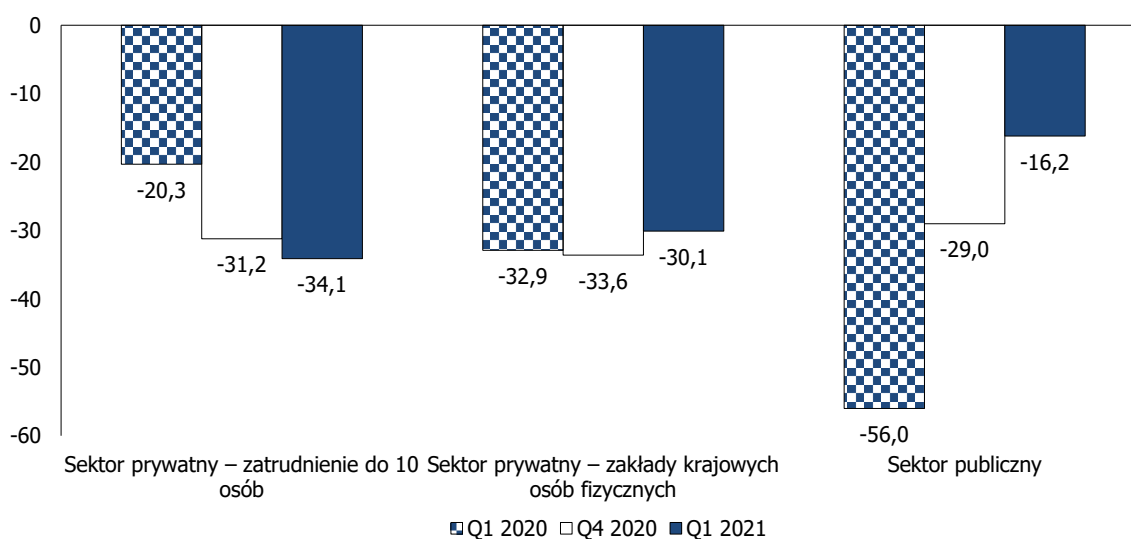
Nakłady inwestycyjne wg wielkości zatrudnienia

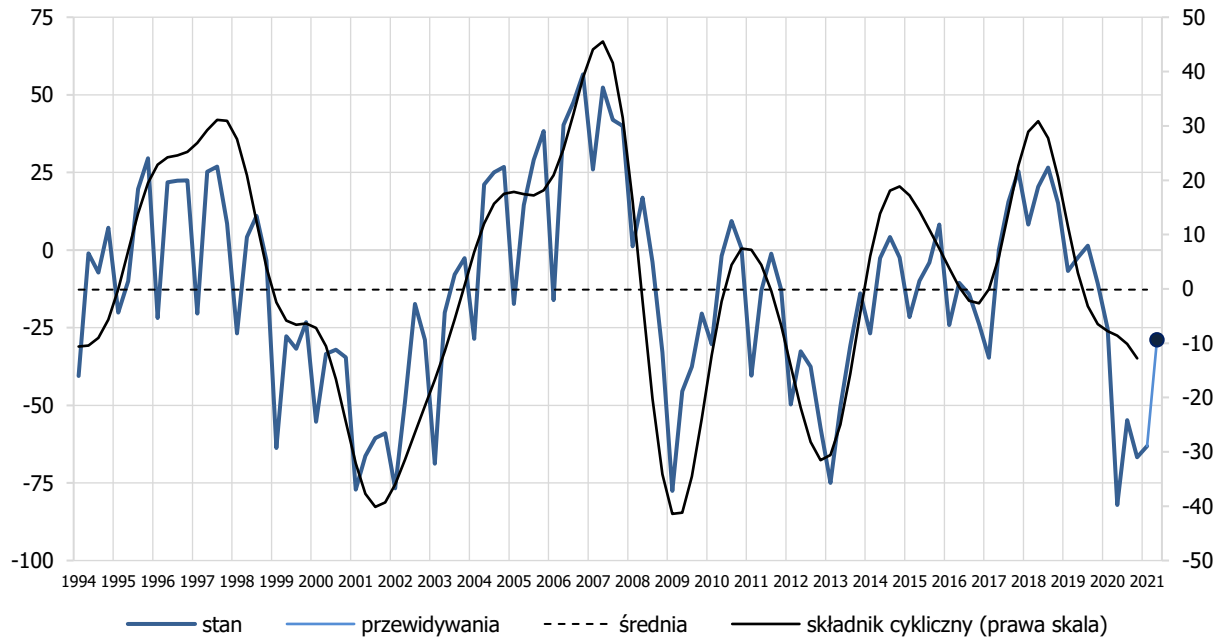
Nakłady inwestycyjne wg rodzajów działalności

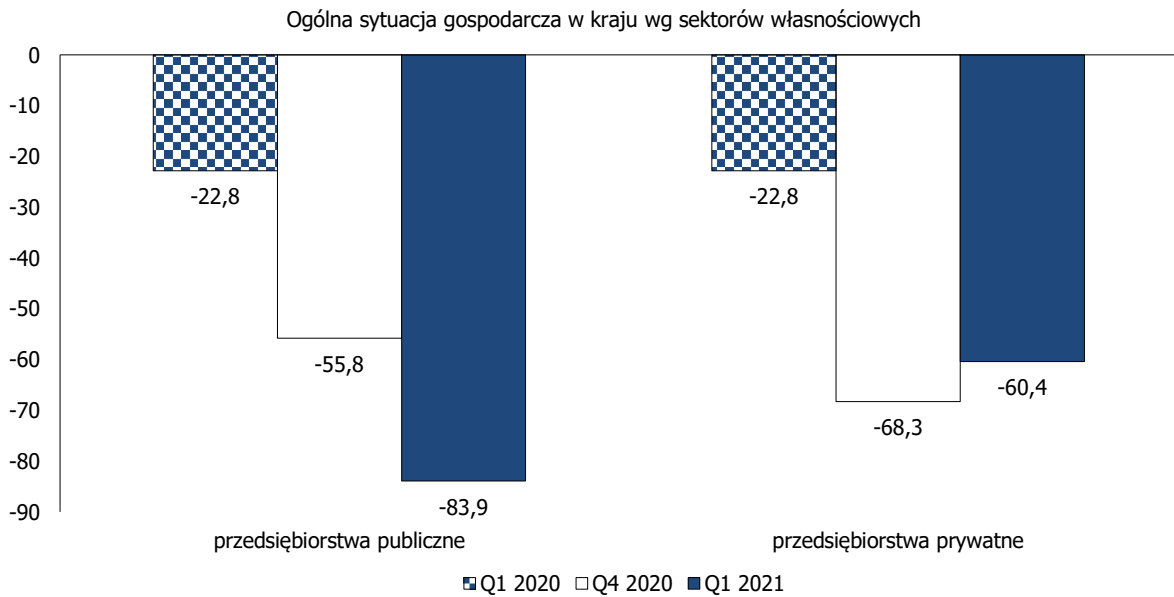
Nakłady inwestycyjne w wybranych grupach zakładów

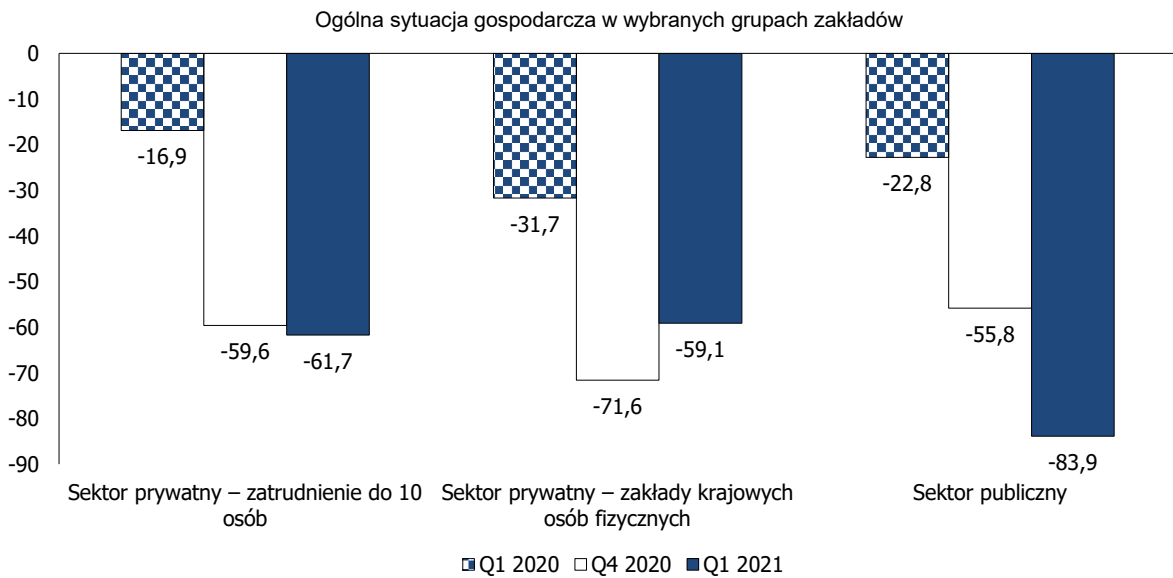
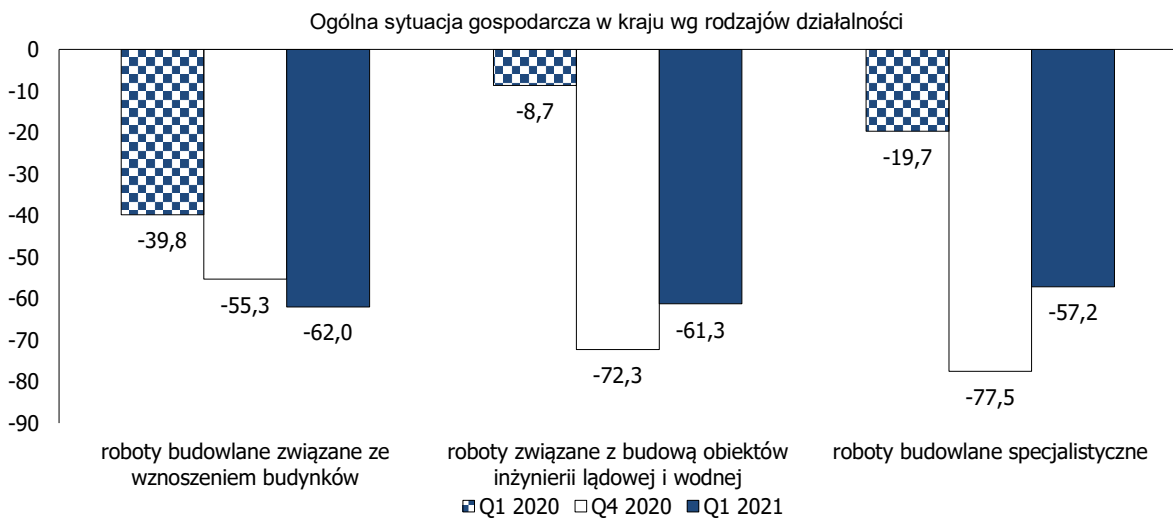
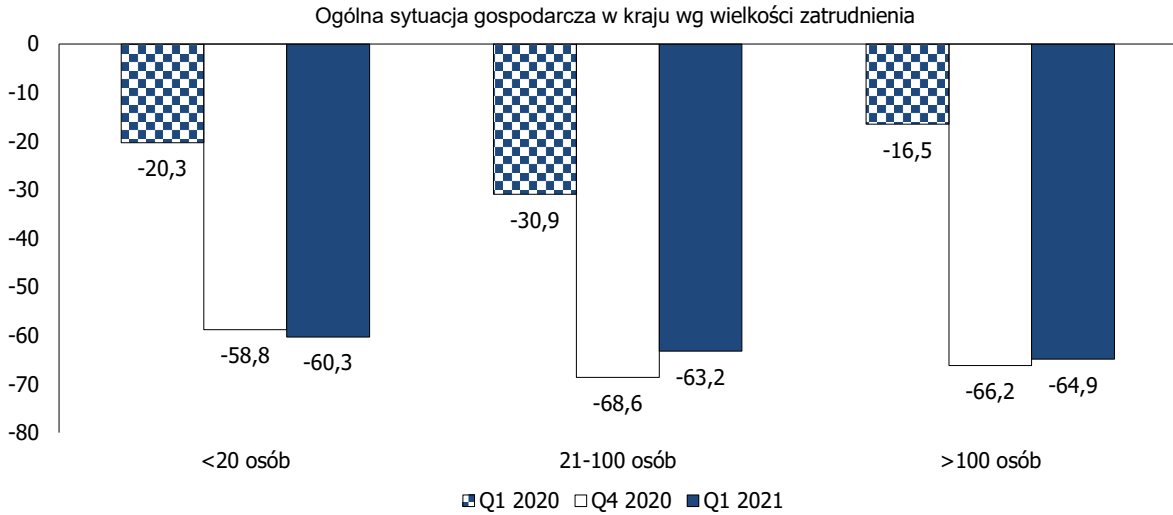

OGÓLNA SYTUACJA GOSPODARCZA W KRAJU

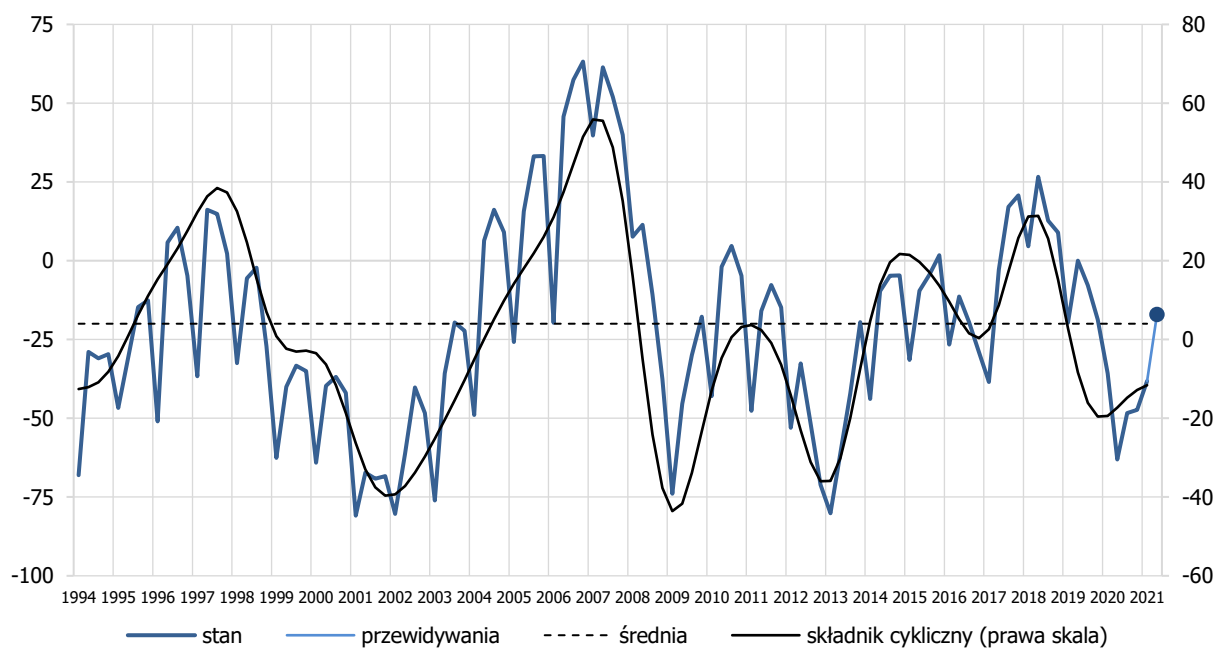

warianty odpowiedzi – odsetki	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	przewidywania
1. poprawa	13,0	0,0	6,5	3,6	2,1	16,2
2. brak zmiany	48,6	17,9	32,2	26,2	32,7	38,6
3. pogorszenie	38,4	82,1	61,3	70,3	65,2	45,2
saldo (1.-3.)	-25,4	-82,1	-54,8	-66,7	-63,1	-29,0

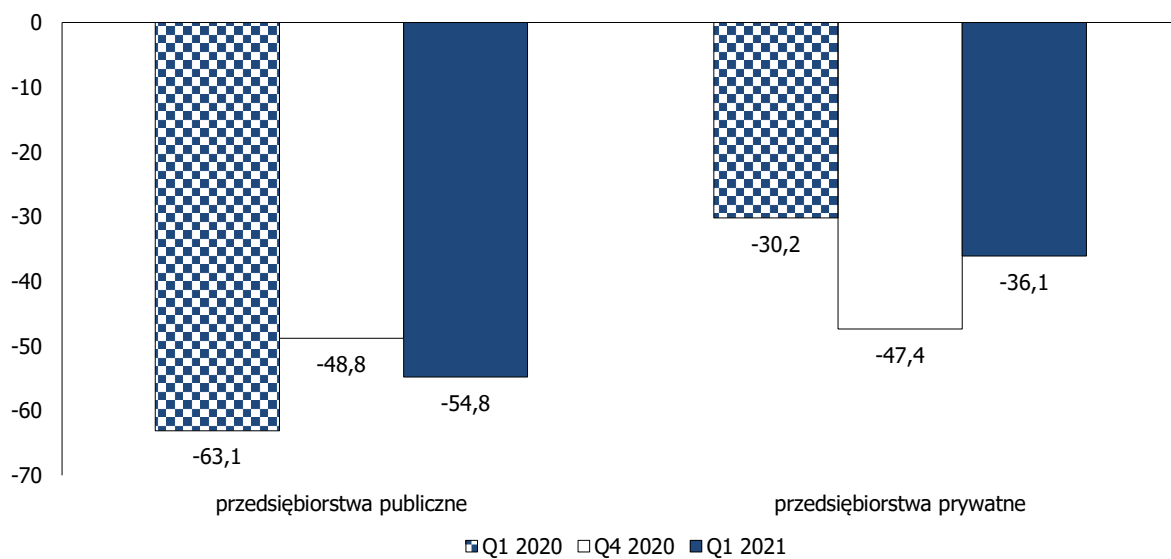

SYTUACJA BUDOWNICTWA

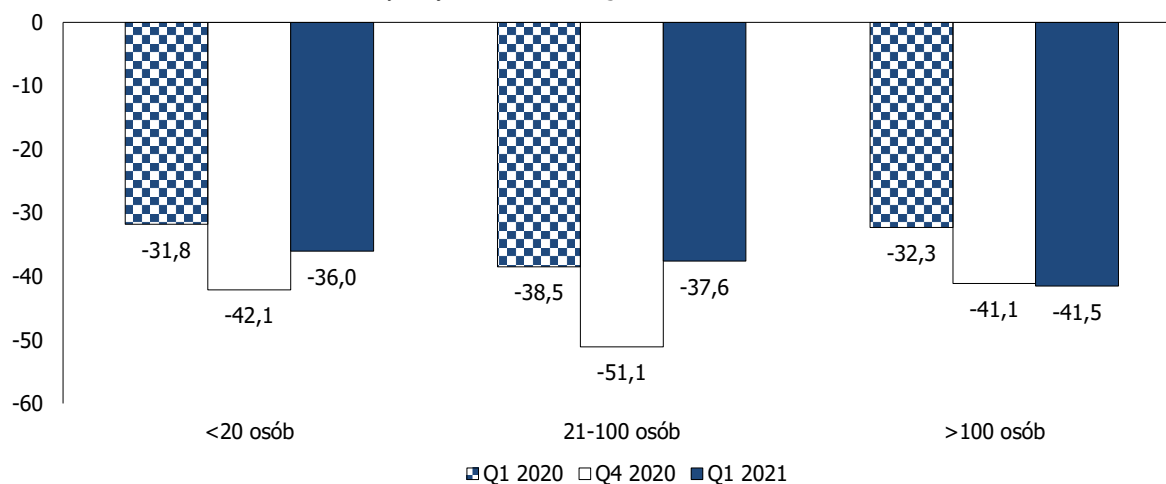

warianty odpowiedzi – odsetki	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	przewidywania
1. poprawa	9,7	1,4	6,7	4,2	5,5	16,0
2. brak zmiany	44,8	34,1	38,2	44,4	50,8	50,9
3. pogorszenie	45,5	64,5	55,0	51,5	43,7	33,1
saldo (1.-3.)	-35,8	-63,1	-48,3	-47,3	-38,2	-17,1

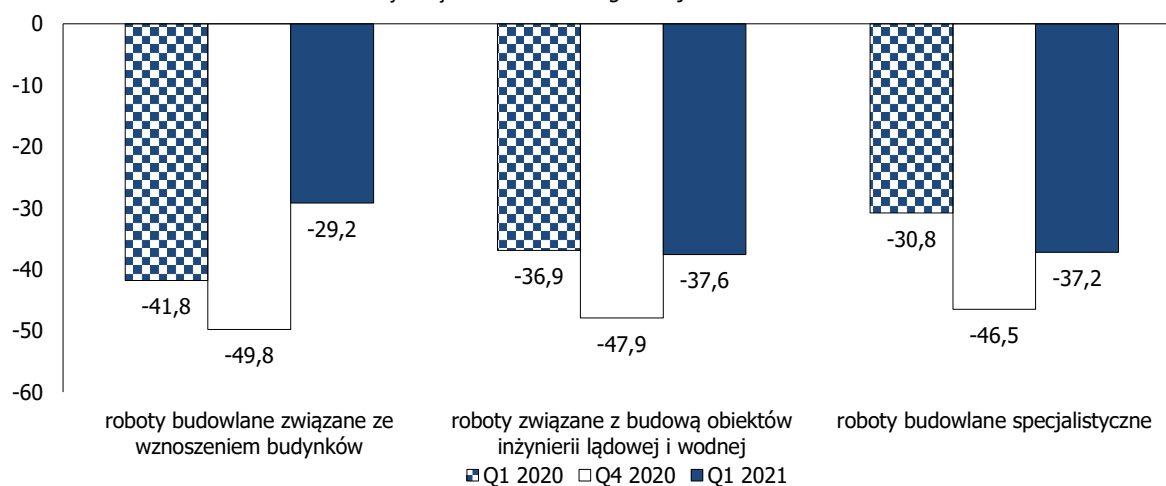
Sytuacja budownictwa wg sektorów własnościowych

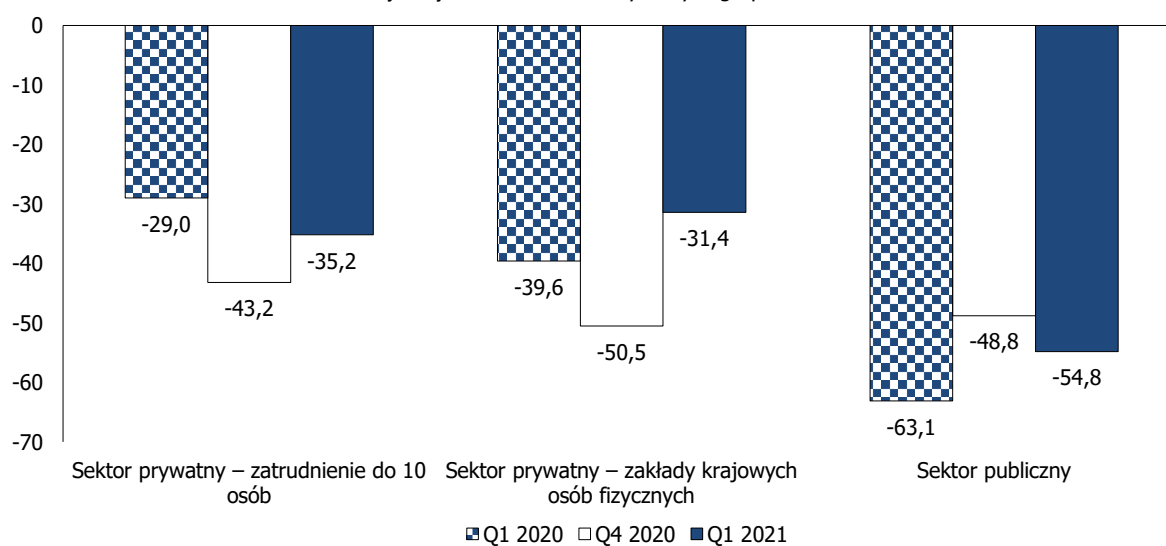
Sytuacja budownictwa wg wielkości zatrudnienia

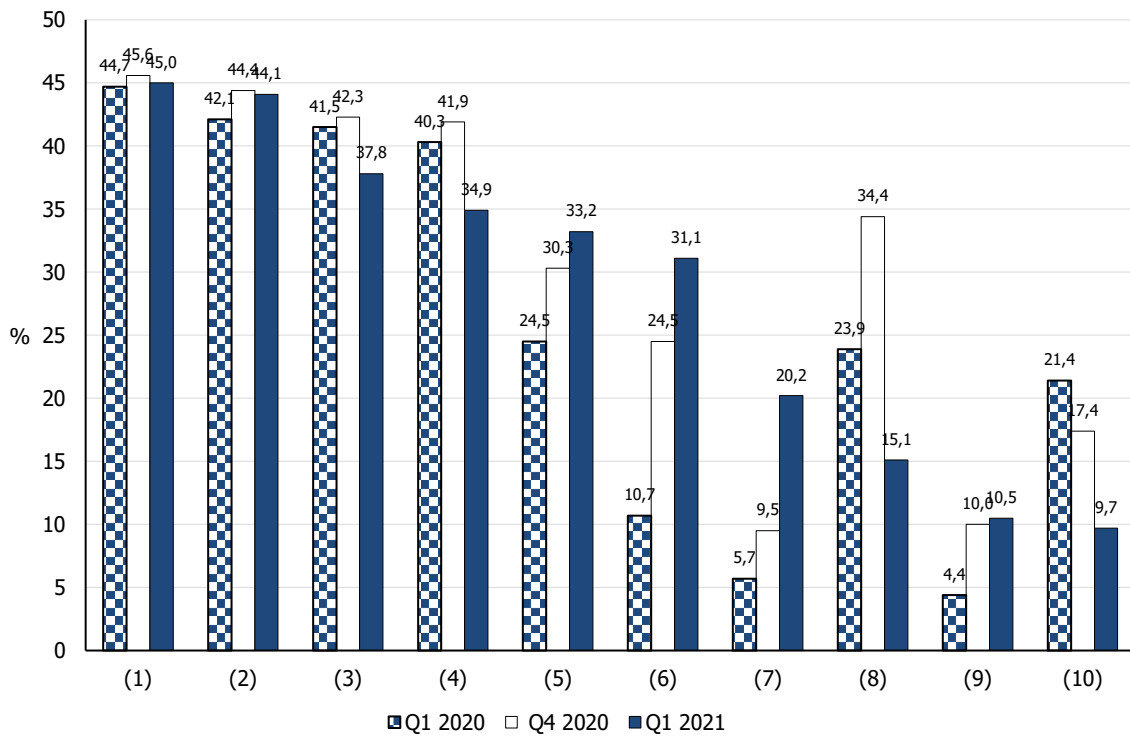
Sytuacja budownictwa wg rodzajów działalności

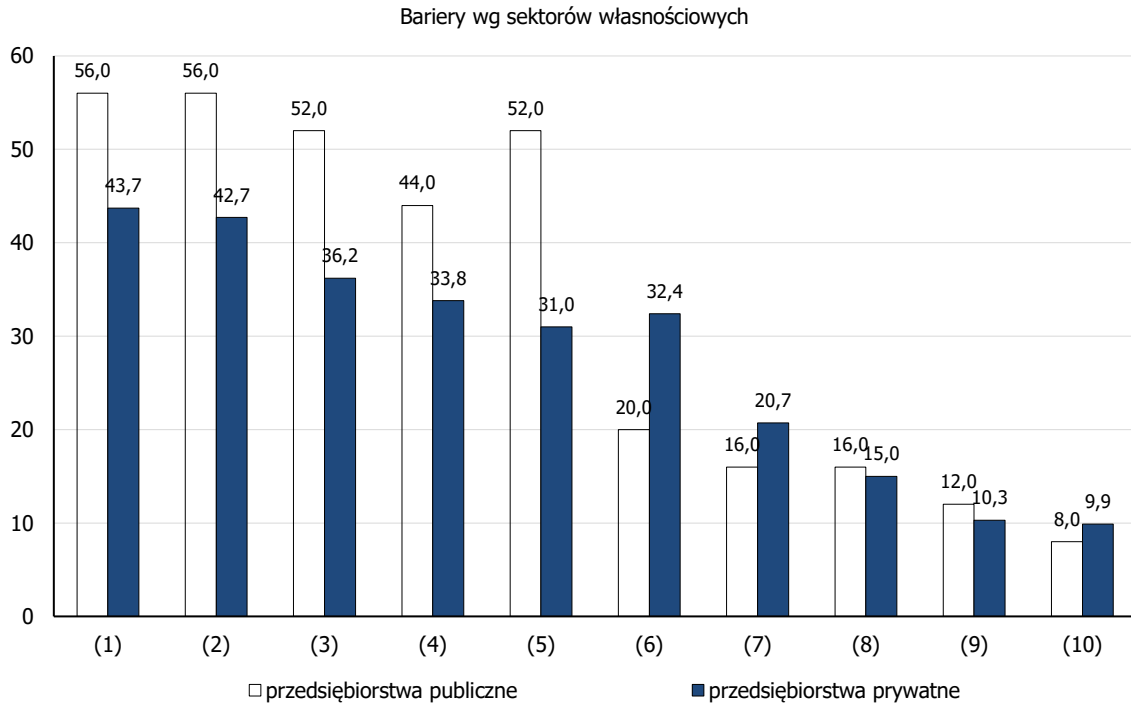
Sytuacja budownictwa w wybranych grupach zakładów

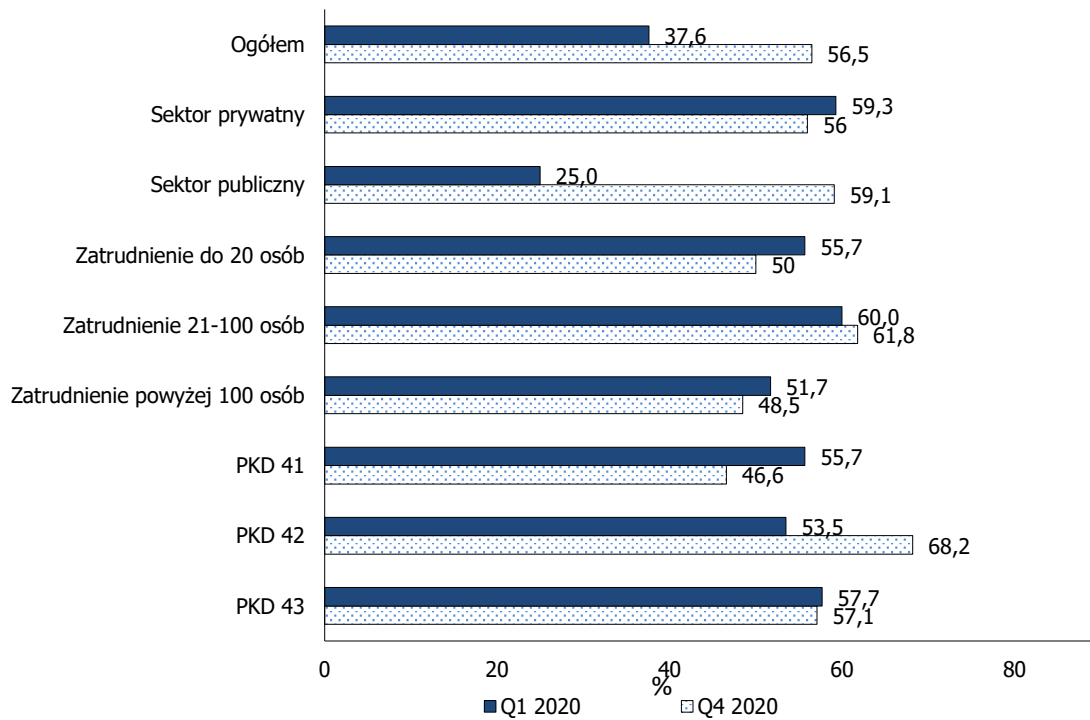
BARIERY AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ

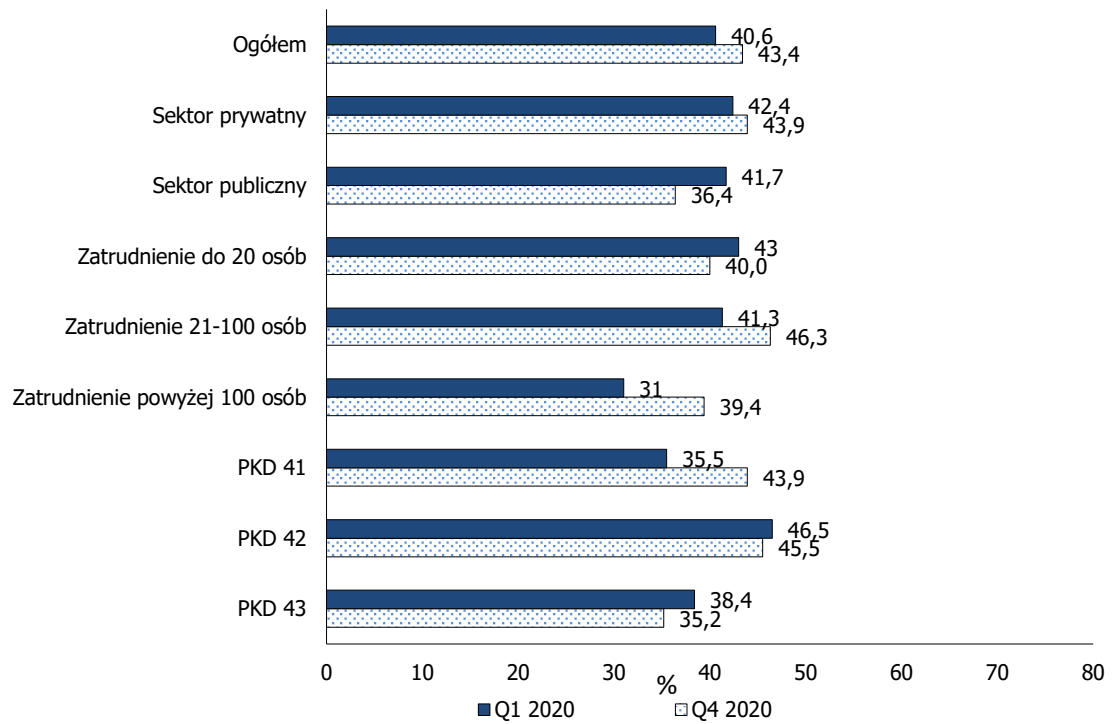

- (1) niestabilność przepisów prawnych
- (2) obciążenia podatkowe
- (3) zatory płatnicze
- (4) konkurencja wewnątrz gałęzi
- (5) ceny surowców i materiałów
- (6) niedostateczny popyt
- (7) niekorzystne warunki pogodowe
- (8) inne
- (9) trudności w uzyskaniu kredytu
- (10) nie ma barier

Częste lub bardzo częste trudności ze znalezieniem pracowników o wysokich kwalifikacjach

Częste lub bardzo częste trudności ze znalezieniem pracowników o niskich kwalifikacjach

III. SUMMARY

The construction confidence indicator in the construction industry IRG SGH (CCI) is currently 12.8 points, so it is 10.4 points higher than in the fourth quarter of last year, and compared to the first quarter of 2020 it is only 1.8 points lower. Thus, the pessimistic forecasts formulated by construction companies three months ago did not come true.

The results of the current quarter are in every analyzed aspect better than the fourth quarter of 2020, although - in line with the cyclical nature of construction - deterioration would be typical for the first quarter. In October and November 2020, however, we saw an extremely strong pandemic impact and the possibility of another lockdown, and now not only the number of infections has decreased, but vaccination against covid-19 has begun, which announces gradual return to economic normality.

The downward trend in the prices of services has been observed in the construction industry for over two years. The current quarter brings a change in this respect, because compared to the fourth quarter of 2020, the current price balance is 6.9 points higher.

In the coming quarter, prices of construction services can be expected to increase further - the forecast in total is 5.9 points, 3.1 points for the private sector and 27.9 points for the public sector. Construction companies continue to negatively assess their own financial situation. The current financial balance is -29.0 points, so it fell by 8.8 points compared to the previous quarter. Compared to the first quarter of 2020, the decline in the balance is as much as -22.9 points. The most difficult financial situation occurs in private companies, especially in micro-enterprises, for which the balance is equal to -40.1 points.

Construction companies assess the current economic situation in the country as negatively as in the fourth quarter of 2020. The current value of the balance of assessments of the economy in total amounts to -63.1 points. It is worth noting that compared to the first quarter of last year, the current ratings are as much as 37.7 points lower.

Construction companies' opinions on the situation in their own industry are relatively better. The value of the balance during the last quarter increased by 9.1 points and amounts to -38.2 points, and compared to the first quarter of last year, the decrease is only 2.4 points.

Compared to the previous quarter, the nuisance of the main barriers limiting the production activity of construction companies has not changed. First, construction companies indicate unstable legal regulations (45.0% of respondents), then tax burdens (44.1%) and payment gridlocks (37.8%). It is worth noting that since the beginning of this study in 1994, unstable law has never been the main barrier limiting the activity of construction companies and - what is more - indicated by almost every second company.

IV. KONIUNKTURA W BUDOWNICTWIE W 2020 ROKU - PODSUMOWANIE

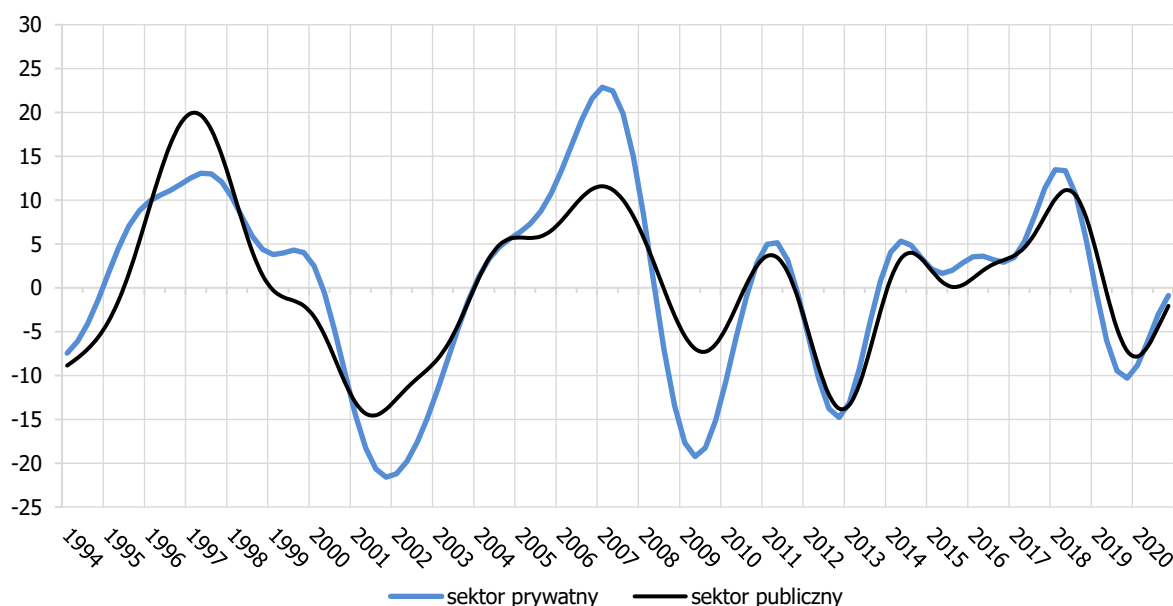
Analizując sytuację budownictwa w 2020 roku należy uwzględnić, że lata 2018 i 2019 były okresem spadkowej tendencji koniunktury w tej branży, a na przełomie 2019 i 2020 roku trend zbliżył się do poziomu z 2017 roku. W I kwartale 2020 roku wskaźnik koniunktury w budownictwie ponownie był mniejszy niż rok wstecz, chociaż w związku z bardzo łagodną zimą tempo jego spadku zmniejszyło się.

Począwszy od II kwartału 2020 roku, jak wiadomo, warunki funkcjonowania oraz wyniki zarówno branży budowlanej, jak całej gospodarki były podporządkowane pandemii covid-19. W II kwartale 2020 roku wskaźnik koniunktury w budownictwie przyjął wartość -36,3 pkt i była to jedna z najniższych jego wartości zanotowanych od początku niniejszego badania 1994 roku. Na podobnie niskim poziomie wskaźnik był w latach 2000/2001 (kryzys związany z sektorem informatycznym, potocznie bańka internetowa), 2009 (kryzys kredytów *sub-prime*) oraz 2012-2013 (kryzys zadłużeniowy strefy euro).

Wyniki III kwartału 2020 nadał były niekorzystne. Mimo że wskaźnik koniunktury zwiększył się do poziomu -18,3 pkt, była to wartość mniejsza o prawie 30 pkt niż w III kwartale 2019. W IV kwartale 2020, gdy mieliśmy do czynienia z niezwykle silnym atakiem pandemii i możliwością kolejnego *lockdownu*, wskaźnik koniunktury przyjął wartość -23,2 pkt, czyli mniejszą niż w III kwartale 2020 prawie o 5 pkt.

Na wykresie 1, który obrazuje długookresową tendencję koniunktury w budownictwie widzimy, że ubiegłoroczny kryzys w budownictwie nie był aż tak głęboki, jak można było sądzić z perspektywy II kwartału 2020. Do końca 2020 roku koniunktura w budownictwie znacznie się poprawiła, chociaż osiągnięty poziom trendu był relatywnie niski i zbliżony do przełomu lat 2018/2019. Ponadto, z wykresu 1 wynika, że w sektorze firm prywatnych w porównaniu z sektorem przedsiębiorstw publicznych pogorszenie koniunktury było głębsze, a tempo wychodzenia z kryzysu szybsze.

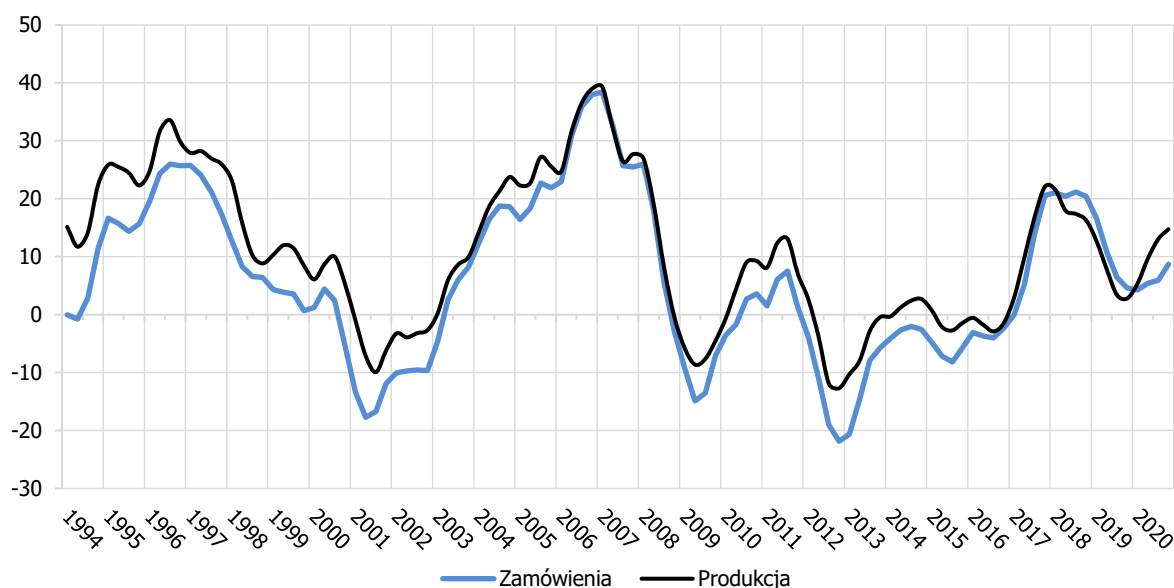
Wykres 1. Wskaźnik koniunktury w sektorze prywatnym i publicznym

Wykres 2 pokazuje spadkowy trend poziomu produkcji budowlanej oraz zamówień znajdujących się w portfelach firm budowlanych, obserwowany w budownictwie w latach 2018 i 2019. W 2020 roku ta

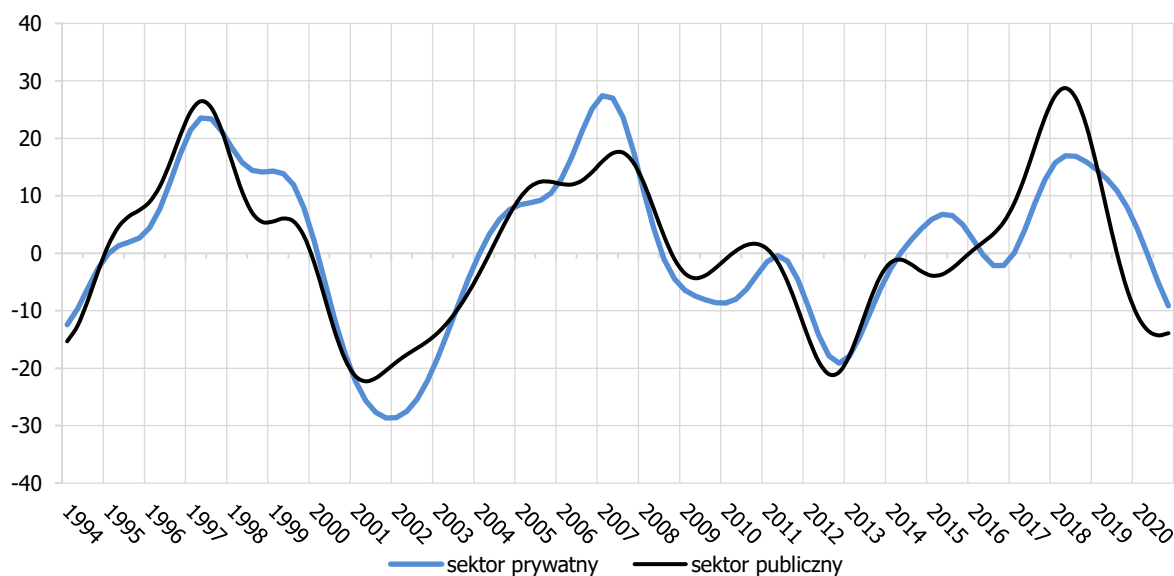
niekorzystna tendencja została zatrzymana, wyraźnie zwiększył się poziom produkcji i w mniejszym stopniu portfel zamówień.

Wykres 2. Produkcja i zamówienia ogółem

Jak wynika z wykresu 3, w 2020 roku znacznie pogorszyła się sytuacja finansowa zakładów budowlanych zarówno z sektora prywatnego, jak publicznego. W tym zakresie przedsiębiorstwa publiczne oceniały swą sytuację wyraźnie gorzej niż firmy prywatne, a pod koniec roku poprawiła się sytuacja tylko w sektorze publicznym. Wykres 3 pokazuje również, że pogorszenie sytuacji finansowej zakładów budowlanych nie zaczęło się wraz z kryzysem pandemicznym, spadek bowiem był obserwowany od około połowy 2018 roku.

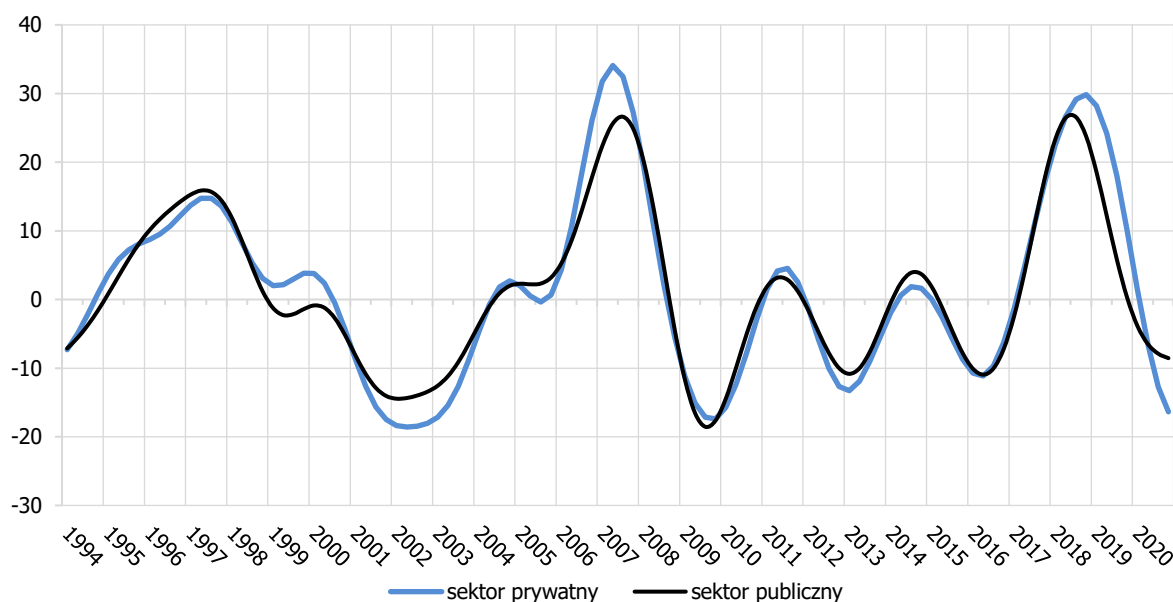
Wykres 3. Sytuacja finansowa zakładów prywatnych i publicznych

Wykres 4 pokazuje, że spadek cen usług budowlanych, oferowanych zarówno przez firmy prywatne, jak przedsiębiorstwa publiczne, był obserwowany od około połowy 2018 roku. Pod koniec 2020 roku

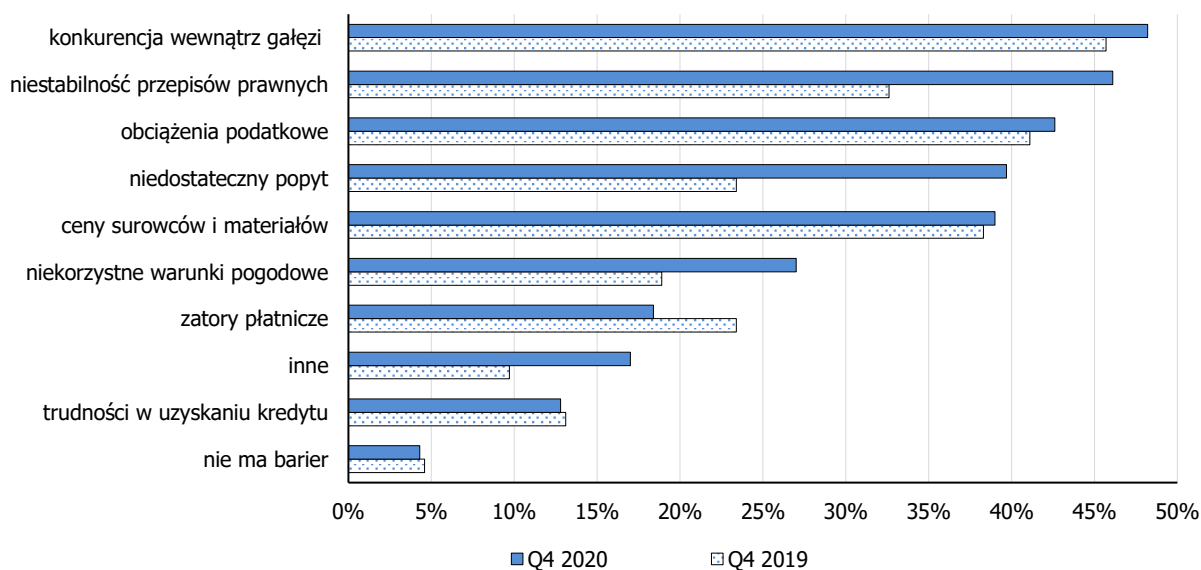
wystąpiły pierwsze sygnały odwrócenia tej niekorzystnej dla zakładów budowlanych tendencji, bardziej wyraźne w sektorze przedsiębiorstw publicznych i słabsze w sektorze firm prywatnych.

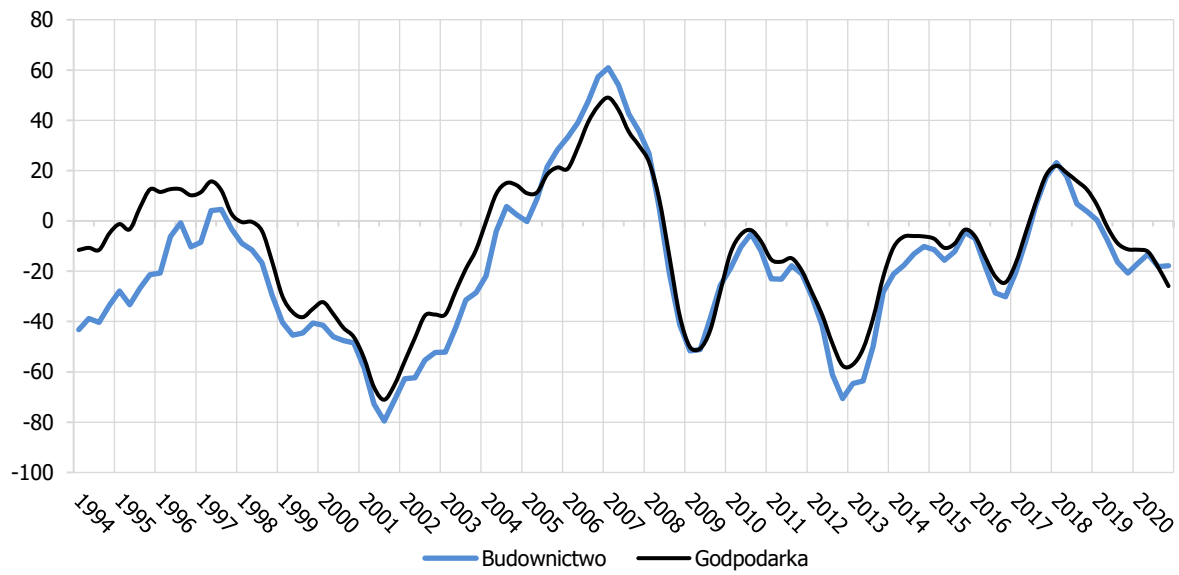
Wykres 4. Ceny usług budowlanych w sektorze prywatnym i publicznym

Wykres 5 przedstawia układ barier ograniczających aktywność produkcyjną zakładów budowlanych w ostatnim kwartale 2019 i 2020 roku. W 2019 roku kluczową przeszkodą dla zakładów budowlanych były: silna konkurencja, nadmierne obciążenia podatkowe oraz zbyt wysokie ceny surowców i materiałów. W 2020 roku oprócz konkurencji dominującymi barierami były: niestabilne prawo, podatki oraz niedostateczny popyt. Jak widać na wykresie 5, w 2020 roku odsetek zakładów zgłaszających problemy spowodowane niestabilnością prawa zwiększył się z 32,6% do 46,1%. Warto zauważyć, że od początku niniejszego badania w 1994 roku niestabilne przepisy prawne nigdy nie były tak poważną barierą ograniczającą aktywność zakładów budowlanych i - co więcej - wskazaną przez prawie co drugą firmę.

Wykres 5. Bariery ograniczające aktywność zakładów budowlanych w latach 2019 i 2020

Wykres 6. Budownictwo na tle gospodarki

Na wykresie 6 widzimy, że już od 2018 roku zakłady budowlane coraz gorzej oceniały zarówno własną branżę, jak i całą gospodarkę. W odniesieniu do oceny ogólnej sytuacji gospodarczej rok 2020 był kontynuacją tej negatywnej tendencji, natomiast w odniesieniu do oceny do branży budowlanej w 2020 roku tendencja spadkowa została zahamowana.